

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

педагогічною радою

Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області

Протокол № 5 від 18.11.2016р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

Тема: Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

Навчальна мета: ознайомлення з повноваженнями суб'єктів забезпечення цивільного захисту, з організаційною структурою управління цивільним захистом підприємства, установи, організації, відомостями щодо організації обслуговування аварійно-рятувальними службами та заходів щодо життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків.

Укладачі:

Павелко А.Й. – начальник циклу практичної підготовки обласних та міста Івано-Франківська курсів удосконалення керівних кадрів навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області, підполковник служби цивільного захисту.

Курилович В.П. – майстер виробничого навчання циклу практичної підготовки обласних та міста Івано-Франківська курсів удосконалення керівних кадрів навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області.

Дидактичне забезпечення:

- 1) план проведення заняття;
- 2) методична розробка;
- 3) навчальна література.

Місце проведення: приміщення або територія суб'єктів господарювання.

Матеріально-технічне забезпечення: первинні засоби пожежогасіння.

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області
 Методична розробка. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з
 цивільного захисту.

Навчальні питання та розрахунок часу

№ з/п	Навчальні питання	Час, хв.	Метод проведення
I	Організаційна частина	5	
II	Основна частина	35	
1	Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту.	5	розповідь, показ
2	Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктова комісія з питань НС та об'єктові евакооргани.	5	розповідь, показ
3	Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.	5	розповідь, показ
4	Відомча та добровільна пожежна охорона.	3	розповідь, показ
5	Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій.	2	розповідь, показ
6	Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення.	5	розповідь, показ
7	Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС	5	розповідь, показ
8	Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту.	5	розповідь, показ
III	Завершальна частина, висновки, відповіді на запитання	5	Розповідь, обговорення

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Починаються заняття з перевірки наявності слухачів, їх підготовки до заняття. Оголошується тема, навчальна мета та навчальні питання.

Після цього відпрацьовуються навчальні питання. При вивченні навчальних питань застосовуються методи розповіді і показу.

У кожному питанні слід давати слухачам інформацію про конкретні заходи, які плануються та здійснюються на даному підприємстві, установі, організації.

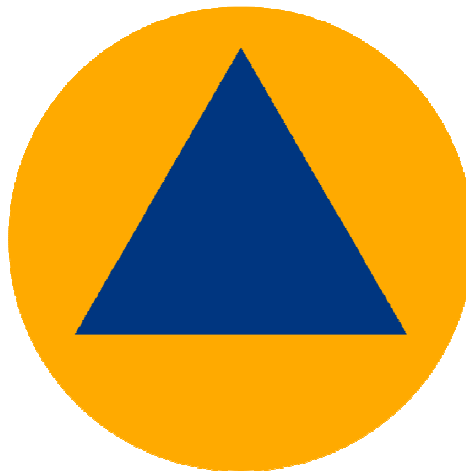
Завершуючи заняття необхідно провести розбір заняття та його обговорення, де узагальнюються знання і навички, отримані слухачами під час навчання.

Викладач має нагадати тему, навчальну мету та питання, які відпрацьовувались, відповісти на запитання слухачів та провести оцінювання виконаних слухачами завдань.

ХІД ТА ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

1. ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Міжнародний розпізнавальний знак цивільного захисту.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту визначні Кодексом цивільного захисту України.

Відповідно до статті 16

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері цивільного захисту належить:

- 1) керівництво єдиною державною системою цивільного захисту;
- 2) організація здійснення заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- 3) встановлення порядку віднесення міст до відповідних груп цивільного захисту, а суб'єктів господарювання – до відповідних категорій цивільного захисту;
- 4) віднесення міст до груп цивільного захисту, затвердження їх переліку;
- 5) створення резерву засобів індивідуального захисту та матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, визначення їх обсягу і порядку використання;
- 6) вжиття заходів щодо забезпечення готовності єдиної державної системи цивільного захисту до дій в умовах надзвичайних ситуацій та в особливий період;
- 7) визначення порядку переведення єдиної державної системи цивільного захисту з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду;

8) залучення сил цивільного захисту до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, гуманітарних операцій за межами України;

9) забезпечення здійснення заходів щодо соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій;

10) розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання в особливий період;

11) забезпечення реалізації вимог техногенної та пожежної безпеки;

12) визначення мобілізаційного завдання для задоволення потреб цивільного захисту та порядку накопичення, зберігання і використання мобілізаційних резервів для потреб цивільного захисту в особливий період;

13) визначення порядку підготовки та здійснення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки;

14) визначення порядку розроблення планів цивільного захисту на особливий період та інших планів у сфері цивільного захисту;

15) затвердження щорічного плану основних заходів цивільного захисту України та плану комплектування з навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту;

16) визначення порядку навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях;

17) здійснення інших повноважень, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.

Стаття 17. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту

1. До системи центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, входять сили цивільного захисту, навчальні заклади та наукові установи, заклади охорони здоров'я (медичні підрозділи) (далі - органи та підрозділи цивільного захисту), які входять до сфери його управління.

2. Центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту:

1) здійснює безпосереднє керівництво діяльністю єдиної державної системи цивільного захисту;

2) формує проекти планів у сфері цивільного захисту державного рівня на мирний час та особливий період і подає їх на розгляд Кабінету Міністрів України, організовує планування заходів цивільного захисту центральними та місцевими органами виконавчої влади;

3) проводить підготовку органів управління функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту та їх ланок;

4) здійснює оповіщення та інформування центральних та місцевих органів виконавчої влади про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, здійснює методичне керівництво щодо створення і належного функціонування систем оповіщення цивільного захисту різних рівнів;

5) залучає підрозділи пошуково-рятувальних сил та аварійно-рятувальних служб центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій усіх форм власності та координує їх діяльність під час ліквідації наслідків надзвичайних

ситуацій державного і регіонального рівнів, організовує проведення пошуково-рятувальних робіт та здійснює контроль за їх проведенням;

6) забезпечує гасіння пожеж, рятування людей та надання допомоги в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та інших деяких видів небезпечних подій, що становлять загрозу життю або здоров'ю населення чи призводять до завдання матеріальних збитків;

7) організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів;

8) здійснює організацію авіаційного пошуку і рятування повітряних суден, що зазнають або зазнали лиха, координує проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт авіаційними силами і засобами центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій усіх форм власності;

9) бере участь у роботі комісій з розслідування авіаційних подій;

10) здійснює безпосереднє управління заходами з переведення єдиної державної системи цивільного захисту з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду;

11) бере участь у розробленні мобілізаційного плану держави;

12) розгортає у разі проведення мобілізації спеціальні формування, призначені для виконання окремих завдань цивільного захисту міст, віднесених до груп цивільного захисту, та суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту;

13) веде облік осіб, які проходять службу цивільного захисту, а також тих, які уклали контракт про перебування у резерві служби цивільного захисту;

14) визначає потребу в фінансових та матеріально-технічних ресурсах органів та підрозділів цивільного захисту для виконання ними завдань особливого періоду та у разі проведення цільової мобілізації, подає відповідні пропозиції до центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного і соціального розвитку;

15) здійснює координацію, організацію та методичне керівництво щодо визначення стану готовності функціональних і територіальних підсистем до вирішення завдань цивільного захисту у мирний час та в особливий період;

16) формує та реалізує заходи державної політики щодо створення, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту, ведення їх обліку;

17) формує та реалізує заходи державної політики щодо впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту, забезпечує нормативно-правове регулювання у цій сфері, здійснює роботу щодо віднесення населених пунктів та об'єктів національної економіки до груп (категорій) з цивільного захисту, надає на запити замовників вихідні дані та вимоги, необхідні для розроблення та проектування цих заходів;

18) формує та реалізує заходи державної політики у сфері радіаційного і хімічного захисту, координує та контролює здійснення заходів щодо захисту населення і територій при виникненні радіаційних аварій та надзвичайних ситуацій, пов'язаних з виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин, встановлює вимоги для засобів радіаційного і хімічного захисту населення та аварійно-рятувальних формувань;

19) здійснює прогнозування спільно із центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями імовірності виникнення надзвичайних ситуацій, визначає показники ризику та здійснює районування території України щодо ризику виникнення надзвичайних ситуацій;

20) здійснює реалізацію державної політики стосовно заходів з евакуації населення, координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання з цих питань;

21) забезпечує у межах своїх повноважень реалізацію державної політики з питань медичного та біологічного захисту населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

22) здійснює ліквідацію медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій, надання екстреної медичної допомоги у зоні надзвичайної ситуації (осередку ураження) постраждалим та рятувальникам, заходи з медичного забезпечення (лікувально-профілактичні, санітарно-гігієнічні, медичне постачання та санаторно-курортне лікування) осіб рядового і начальницького складу, ветеранів служби цивільного захисту (війни) та членів їхніх сімей;

23) видає експертні висновки про рівень надзвичайної ситуації, веде їх облік;

24) забезпечує виконання заходів з мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних з технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій, проводить просвітницьку та практично-навчальну роботу з метою підготовки населення до дій в умовах вчинення терористичного акту;

25) виконує піротехнічні роботи, пов'язані зі знешкодженням вибухонебезпечних предметів, що залишилися на території України після воєн, сучасних боєприпасів та підричних засобів (крім вибухових пристроїв, що використовуються в терористичних цілях), крім територій, які надані для розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військових навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, затверджує порядок організації таких робіт та порядок взаємодії під час їх виконання;

26) затверджує статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;

27) затверджує порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб у підпорядкованих органах та підрозділах;

28) здійснює атестацію та сертифікацію аварійно-рятувальних служб і рятувальників;

29) здійснює контроль за готовністю авіаційних сил та засобів пошуку і рятування до проведення пошуку і рятування, за організацією пошуково-рятувального забезпечення польотів повітряних суден авіації центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності;

30) вносить до відповідних органів пропозиції щодо припинення польотів у разі порушення вимог нормативних документів з питань пошуково-рятувального забезпечення до усунення недоліків;

31) затверджує порядок організації використання авіаційних сил і засобів для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на території України;

32) проводить експертизи надзвичайних ситуацій та визначає їх рівні;

33) затверджує загальнодержавні правила техногенної та пожежної безпеки, а також вимоги, інструкції і методики, інші нормативно-правові акти у сфері техногенної та пожежної безпеки, які є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій;

34) здійснює нормативно-правове регулювання щодо порядку організації та здійснення державного нагляду у сферах пожежної і техногенної безпеки, дозвольно-

реєстраційної діяльності, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, порядку та умов застосування запобіжних заходів;

35) затверджує перелік критеріїв, за якими проводиться розмежування категорій зон радіоактивно забруднених територій;

36) затверджує відомчі норми і правила щодо фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання;

37) здійснює виконання актів Верховної Ради України, Президента України про надання Україною гуманітарної допомоги іншим державам, у тому числі організовує закупівлю послуг із завантаження, вивезення та складування вантажів, здійснює їх супроводження до місця призначення та передачу отримувачам гуманітарної допомоги;

38) затверджує перелік центрів медико-психологічної реабілітації, порядок проходження медико-психологічної реабілітації, положення про медико-психологічну реабілітацію та відповідність санаторно-курортних установ вимогам медико-психологічної реабілітації;

39) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері промислової безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;

40) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері гідрометеорологічної діяльності;

41) забезпечує формування державної політики у сфері профілактики травматизму невиробничого характеру, здійснює моніторинг стану травматизму невиробничого характеру, його причин та наслідків;

42) визначає основні напрями розвитку відомчої науки, виступає замовником наукових робіт, бере участь у проведенні прикладних науково-дослідних робіт щодо всебічного розвитку напрямів своєї відповідальності, розробляє та затверджує галузеві стандарти з питань цивільного захисту, рятувальної справи та гідрометеорологічної діяльності;

43) організовує та визначає порядок проведення професійної підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту;

44) організовує навчання з питань цивільного захисту посадових осіб центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування і суб'єктів господарювання, організовує розроблення, розглядає та затверджує програми з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, організовує та контролює їх виконання;

45) встановлює порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту;

46) здійснює функції з організації та навчально-методичного забезпечення навчання (підвищення кваліфікації за цільовим призначенням) керівних кадрів і фахівців центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, на яких поширюється дія законів у сфері цивільного захисту, затверджує навчальні плани і програми післядипломної професійної освіти;

47) затверджує навчальні програми перепідготовки та підвищення кваліфікації робітничих кадрів сфери цивільного захисту;

48) затверджує типові положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області
Методична розробка. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

49) затверджує освітньо-професійні програми підготовки магістрів для професійної діяльності на державній службі у сфері цивільного захисту в межах напряму підготовки "Державне управління";

50) бере участь у формуванні державного оборонного замовлення;

51) здійснює реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, контроль за її збереженням в апараті центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, територіальних органах, спеціальних формуваннях і підрозділах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління;

52) здійснює міжнародне співробітництво у сфері цивільного захисту;

53) створює та веде Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів;

54) здійснює інші повноваження відповідно до Конституції та законів України.

Стаття 18. Повноваження інших центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту

1. До повноважень інших центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту належить:

1) забезпечення цивільного захисту у сфері суспільного життя, в якій реалізує державну політику відповідний орган виконавчої влади;

2) здійснення заходів щодо захисту населення і території під час надзвичайних ситуацій;

3) забезпечення виконання завдань цивільного захисту створеними ними функціональними підсистемами;

4) розроблення та забезпечення реалізації галузевих програм і планів заходів з питань цивільного захисту, зокрема спрямованих на захист населення і території від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки;

5) розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування національної економіки в особливий період, зокрема суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади;

6) забезпечення реалізації вимог техногенної безпеки на потенційно небезпечних об'єктах, об'єктах підвищеної небезпеки та інших суб'єктах господарювання, що належать до сфери їх управління, які можуть створити загрозу виникнення аварії;

7) керівництво створеними ними аварійно-рятувальними службами, суб'єктами господарювання, основна діяльність яких спрямована або може бути спрямована на виконання завдань із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, спеціалізованими службами цивільного захисту, забезпечення їх діяльності та здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням;

8) забезпечення виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, заходів і робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

9) визначення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування загальної потреби у захисних спорудах цивільного захисту для суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області
Методична розробка. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

10) організація здійснення заходів щодо створення, утримання та використання фонду захисних споруд цивільного захисту суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

11) організація обліку фонду захисних споруд цивільного захисту суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, та захисних споруд цивільного захисту державної власності, що перебувають на балансі суб'єктів господарювання приватної форми власності;

12) організація проведення технічної інвентаризації фонду захисних споруд цивільного захисту суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

13) виключення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, сховищ та протирадіаційних укриттів з фонду захисних споруд цивільного захисту;

14) віднесення суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, до категорій цивільного захисту відповідно до основних показників та затвердження їх переліку;

15) організація створення автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення на об'єктах підвищеної небезпеки, що належать до сфери їх управління;

16) здійснення методичного керівництва суб'єктами господарювання, що належать до сфери їх управління, стосовно виконання ними вимог техногенної та пожежної безпеки, а також контролю за виконанням зазначених вимог;

17) створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

18) забезпечення навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки посадових осіб міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, а також суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

19) розроблення та здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення пожежної безпеки суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

20) створення та ведення Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів;

21) здійснення інших повноважень у сфері цивільного захисту, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.

2. Організація заходів цивільного захисту у функціональних підсистемах і забезпечення техногенної та пожежної безпеки у сфері суспільного життя, в якій реалізує державну політику міністерство чи інший центральний орган виконавчої влади, здійснюються підрозділами з питань цивільного захисту, які створюються такими органами у складі їх апаратів.

3. Положення про підрозділи з питань цивільного захисту центрального органу виконавчої влади затверджується відповідним центральним органом виконавчої влади.

4. У центральних органах виконавчої влади, які не створюють функціональні підсистеми, призначаються працівники з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

5. Основні функції з питань цивільного захисту, що належать до компетенції відповідного центрального органу виконавчої влади, визначаються в положенні про цей орган.

Стаття 19. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області
Методична розробка. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

1. До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій у сфері цивільного захисту належить:

1) забезпечення цивільного захисту на відповідній території;
2) забезпечення виконання завдань створеними ними територіальними підсистемами та їх ланками;

3) забезпечення реалізації вимог техногенної безпеки на потенційно небезпечних об'єктах та інших суб'єктах господарювання, які можуть створити реальну загрозу виникнення аварії, що належать до сфери їх управління;

4) розроблення та забезпечення реалізації регіональних, місцевих програм та планів заходів у сфері цивільного захисту, зокрема спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки;

5) керівництво створеними ними аварійно-рятувальними службами, формуваннями та спеціалізованими службами цивільного захисту, місцевою та добровільною пожежною охороною, забезпечення їх діяльності та здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням;

6) створення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, та підтримання у постійній готовності територіальної системи централізованого оповіщення, здійснення її модернізації та забезпечення функціонування;

7) забезпечення оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

8) організація аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на відповідній території, а також радіаційного, хімічного, біологічного, медичного захисту населення та інженерного захисту територій від наслідків таких ситуацій;

9) організація та керівництво проведенням відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

10) організація та здійснення евакуації населення, майна у безпечні райони, їх розміщення, створення служб медицини катастроф, необхідних для надання екстреної медичної допомоги та життєзабезпечення населення;

11) контроль за станом навколишнього природного середовища, санітарно-гігієнічною та епідемічною ситуацією, за місцями захоронення біологічних матеріалів, заражених активними формами бактерій;

12) розроблення та здійснення на відповідній території заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, в особливий період;

13) підготовка пропозицій щодо віднесення міст до груп цивільного захисту та подання їх центральному органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту;

14) віднесення відповідно до основних показників суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, до категорії цивільного захисту та затвердження їх переліку у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України;

15) створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

16) завчасне накопичення і підтримання у постійній готовності засобів індивідуального захисту для населення, яке проживає у прогнозованих зонах хімічного

забруднення і зонах спостереження суб'єктів господарювання радіаційної небезпеки I і II категорій, та формувань цивільного захисту, а також приладів дозиметричного і хімічного контролю та розвідки;

17) взаємодія з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, щодо виконання завдань цивільного захисту;

18) організація та забезпечення життєдіяльності постраждалих від надзвичайних ситуацій, а також під час ведення воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій;

19) забезпечення соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації, зокрема виплати матеріальної допомоги;

20) створення на регіональному та місцевому рівнях комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, а в разі виникнення надзвичайних ситуацій - спеціальних комісій з їх ліквідації (за потреби), забезпечення їх функціонування;

21) забезпечення навчання з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки посадових осіб місцевих державних адміністрацій, суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, керівників та їх заступників, здійснення підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;

22) організація виконання вимог законодавства щодо створення, використання, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту;

23) визначення потреби фонду захисних споруд цивільного захисту;

24) планування та організація роботи з дообладнання або спорудження в особливий період підвальних та інших заглиблених приміщень для укриття населення;

25) прийняття рішень про подальше використання захисних споруд цивільного захисту державної та комунальної власності;

26) організація обліку фонду захисних споруд цивільного захисту;

27) здійснення контролю за утриманням та станом готовності захисних споруд цивільного захисту;

28) організація проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту, виключення їх за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, з фонду таких споруд;

29) розроблення та здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення пожежної безпеки суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління;

30) здійснення інших повноважень у сфері цивільного захисту, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.

2. До повноважень органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту належить:

1) забезпечення цивільного захисту на відповідній території;

2) забезпечення виконання завдань створеними ними ланками територіальних підсистем;

3) забезпечення реалізації вимог техногенної та пожежної безпеки на суб'єктах господарювання, що належать до сфери їх управління, які можуть створити реальну загрозу виникнення аварії;

4) розроблення та забезпечення реалізації програм та планів заходів у сфері цивільного захисту, зокрема спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки;

5) керівництво створеними ними аварійно-рятувальними службами, формуваннями та спеціалізованими службами цивільного захисту, місцевою та добровільною пожежною охороною, забезпечення їх діяльності та здійснення контролю за готовністю до дій за призначенням;

6) створення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, та підтримання у постійній готовності місцевої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, здійснення її модернізації та забезпечення функціонування;

7) забезпечення оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

8) організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на відповідній території міст, селищ та сіл, а також радіаційного, хімічного, біологічного, медичного захисту населення та інженерного захисту територій від наслідків таких ситуацій;

9) організація та керівництво проведенням відновлювальних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

10) організація та здійснення евакуації населення, майна у безпечні райони, їх розміщення та життєзабезпечення населення;

11) контроль за станом навколишнього природного середовища, санітарно-гігієнічною та епідемічною ситуацією;

12) розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання в особливий період, що належать до сфери їх управління;

13) підготовка пропозицій щодо віднесення міст до груп цивільного захисту та подання їх Раді міністрів Автономної Республіки Крим, відповідним обласним державним адміністраціям;

14) віднесення суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, до категорій цивільного захисту відповідно до основних показників та затвердження їх переліку;

15) створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

16) завчасне накопичення і підтримання у постійній готовності засобів індивідуального захисту для населення, яке проживає у прогнозованих зонах хімічного забруднення і зонах спостереження суб'єктів господарювання радіаційної небезпеки I і II категорій, та формувань цивільного захисту, а також приладів дозиметричного і хімічного контролю та розвідки;

17) взаємодія з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, щодо виконання завдань цивільного захисту;

18) організація та забезпечення життєдіяльності постраждалих від надзвичайних ситуацій, а також під час ведення воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій;

19) забезпечення складення довідок про визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації, списків (реєстрів) постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації, відповідно до яких надається матеріальна допомога, списків загиблих осіб на підставі їх ідентифікації;

20) забезпечення соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації, зокрема виплати матеріальної допомоги;

21) створення у містах комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, а в разі виникнення надзвичайних ситуацій - спеціальних комісій з їх ліквідації (за потреби), забезпечення їх функціонування;

22) забезпечення навчання з питань цивільного захисту посадових осіб органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання комунальної власності, здійснення підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;

23) організація виконання вимог законодавства щодо створення, використання, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту;

24) визначення потреби фонду захисних споруд цивільного захисту;

25) планування та організація роботи з дообладнання або спорудження в особливий період підвальних та інших заглиблених приміщень для укриття населення;

26) прийняття рішень про подальше використання захисних споруд цивільного захисту державної та комунальної власності у разі банкрутства (ліквідації) суб'єкта господарювання, на балансі якого вона перебуває, та безхазяйних захисних споруд;

27) організація обліку фонду захисних споруд цивільного захисту;

28) здійснення контролю за утриманням та станом готовності захисних споруд цивільного захисту;

29) організація проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту, виключення їх за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, з фонду захисних споруд цивільного захисту;

30) реалізація заходів, спрямованих на поліпшення пожежної безпеки суб'єктів господарювання комунальної форми власності;

31) здійснення інших повноважень у сфері цивільного захисту, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами.

3. Організація заходів цивільного захисту в територіальних підсистемах здійснюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Класифікація суб'єктів господарювання за заходами цивільного захисту:

- суб'єкти господарювання, віднесені до відповідних категорій цивільного захисту;
- суб'єкти господарювання, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, продовжують свою виробничу діяльність в особливий період (ПКМУ від 23.12.2004 № 1734) ;
- суб'єкти господарювання, яким належать об'єкти проектування яких здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту (ПКМУ від 09.01.2014 № 6)
- суб'єкти господарювання у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт, де здійснюється практична діяльність, пов'язана з радіаційними або радіаційно-ядерними технологіями;
- суб'єкти господарювання у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки;

- суб'єкти господарювання, які забезпечують життєдіяльність міст (мають стратегічне значення для економіки країни), віднесених до відповідних груп цивільного захисту;
- установи та організації, які належать до суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю і прогнозування надзвичайних ситуацій;
- потенційно небезпечні об'єкти, на яких можуть використовуватися або виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються небезпечні речовини, біологічні препарати, а також інші об'єкти, що за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення аварії.

У відповідності із статтею 20 Кодексу цивільного захисту України до завдань і обов'язків суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту належить (нумерація згідно ст.20 Кодексу):

1) забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту;

Виконання заходів цивільного захисту – це процес впровадження превентивних і оперативних норм захисту населення і територій у мирний час та в особливий період, що спрямовані на зниження ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій та мінімізації їх можливих наслідків до меж прийняттого ризику.

З питань організації і планування заходів цивільного захисту:

3) розміщення інформації про заходи безпеки та відповідну поведінку населення у разі виникнення аварії;

4) організація та здійснення під час виникнення НС евакуаційних заходів щодо працівників та майна суб'єкта господарювання (*ПКМУ від 30.10.2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»*);

5) створення об'єктових формувань ЦЗ, необхідної матеріально-технічної бази для їх функціонування і забезпечення готовності таких формувань до дій за призначенням (*ПКМУ від 9 жовтня 2013 р. №787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту»*);

12) забезпечення аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання відповідно до вимог статті 133 Кодексу (*ПКМУ від 26.10.2016 р. № 763 «Про затвердження переліку суб'єктів господарювання,*

галузей та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі»).

13) здійснення за власні кошти заходів ЦЗ, що зменшують рівень ризику виникнення НС;

14) забезпечення безперешкодного доступу посадових осіб органів державного нагляду, працівників аварійно-рятувальних служб, з якими укладені угоди про аварійно-рятувальне обслуговування суб'єктів господарювання, для проведення обстежень на відповідність протиаварійних заходів планам локалізації і ліквідації наслідків аварій на ОПН та ПНО, сил ЦЗ – для проведення АРІНР у разі виникнення НС;

18) створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків НС (ПКМУ 30.09.2015 р. № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»).

З питань радіаційного і хімічного захисту:

2) забезпечення відповідно до законодавства своїх працівників засобами колективного та індивідуального захисту (здійснюється у відповідності до ПКМУ від 19.08.2002р. № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю», наказу МНС від 17.06.2010р. № 472 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації роботи пунктів видачі населенню та особовому складу невоєнізованих формувань засобів радіаційного та хімічного захисту»);

15) забезпечення дотримання вимог законодавства щодо створення, зберігання, утримання, використання та реконструкції захисних споруд ЦЗ (наказ МНС від 09.10.2006р. № 653 «Про затвердження інструкції щодо утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 2 листопада 2006р. за № 1180/13054.);

16) здійснення обліку захисних споруд ЦЗ, які перебувають на балансі (утриманні);

З питань медичного та біологічного захисту:

17) дотримання протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режиму.

3 питань навчання працюючого населення діям у разі виникнення НС:

8) здійснення навчання працівників з питань цивільного, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки (ПКМУ від 26.06.2013р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; ПКМУ від 23.10.2013р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту»);

11) проведення об'єктових тренувань і навчань з питань ЦЗ (ПКМУ від 26.06.2013р. №443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил ЦЗ»; ПКМУ від 26.06.2013р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; наказ МВС від 11.09.2014 № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 жовтня 2014р. за № 1200/259777).

3 питань пожежної і техногенної безпеки:

19) розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки, впровадження досягнень науки і техніки, позитивного досвіду із зазначеного питання;

20) розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням (наказ МНС від 19.10.2004 № 126 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні»);

21) забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, а також виконання вимог приписів, постанов та розпоряджень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки (наказ МНС України від 15.08.2007р. № 557 «Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях»);

22) утримання у справному стані засобів цивільного та протипожежного захисту, недопущення їх використання не за призначенням (наказ МНС від 02.04.2004 № 152 «Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників»);

23) здійснення заходів щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та гасіння пожеж і використання для цієї мети виробничої автоматики (наказ МНС України від 18.05.2009р. № 338 «Правила улаштування та експлуатації систем оповіщення про пожежу та

управління евакуацією людей в будинках та спорудах». Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11.06. 2009 р. за № 505/16521);

24) своєчасне інформування відповідних органів та підрозділів ЦЗ про несправність протипожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на відповідній території;

Додатково для об'єктів підвищеної небезпеки:

6) створення диспетчерських служб, необхідних для забезпечення безпеки ОПН;

7) проведення оцінки ризиків виникнення НС, здійснення заходів щодо неперевикнення прийнятних рівнів таких ризиків (***Прийнятний ризик*** - кількісна міра небезпеки, що визначається в інтервалі встановлених нижнього (допустимого) і верхнього (бажаного) рівнів з урахуванням соціально-економічних чинників, галузевих та територіальних особливостей);

9) декларування безпеки ОПН;

10) розроблення планів локалізації та ліквідації наслідків аварій на ОПН;

Організація заходів цивільного захисту суб'єкта господарювання.

Організація заходів цивільного захисту суб'єкта господарювання здійснюється підрозділами (посадовими особами) з питань цивільного захисту, які створюються (призначаються) керівниками зазначених суб'єктів господарювання з урахуванням таких вимог:

1) на суб'єктах господарювання, віднесених до відповідних категорій цивільного захисту, з ***чисельністю працюючих понад 3 тисячі осіб*** створюються підрозділи з питань ЦЗ;

2) на суб'єктах господарювання, а також закладах охорони здоров'я із загальною ***чисельністю працюючих та осіб, які перебувають на лікуванні, від 200 до 3 тисяч осіб*** та у суб'єктах господарювання, віднесених до другої категорії цивільного захисту, призначаються посадові особи з питань цивільного захисту;

3) у навчальних закладах з ***денною формою навчання з чисельністю 500 і більше осіб***, які навчаються, призначаються посадові особи з питань цивільного захисту;

4) на суб'єктах господарювання з чисельністю працюючих ***до 200 осіб*** призначаються особи з питань цивільного захисту за рахунок штатної чисельності суб'єкта господарювання.

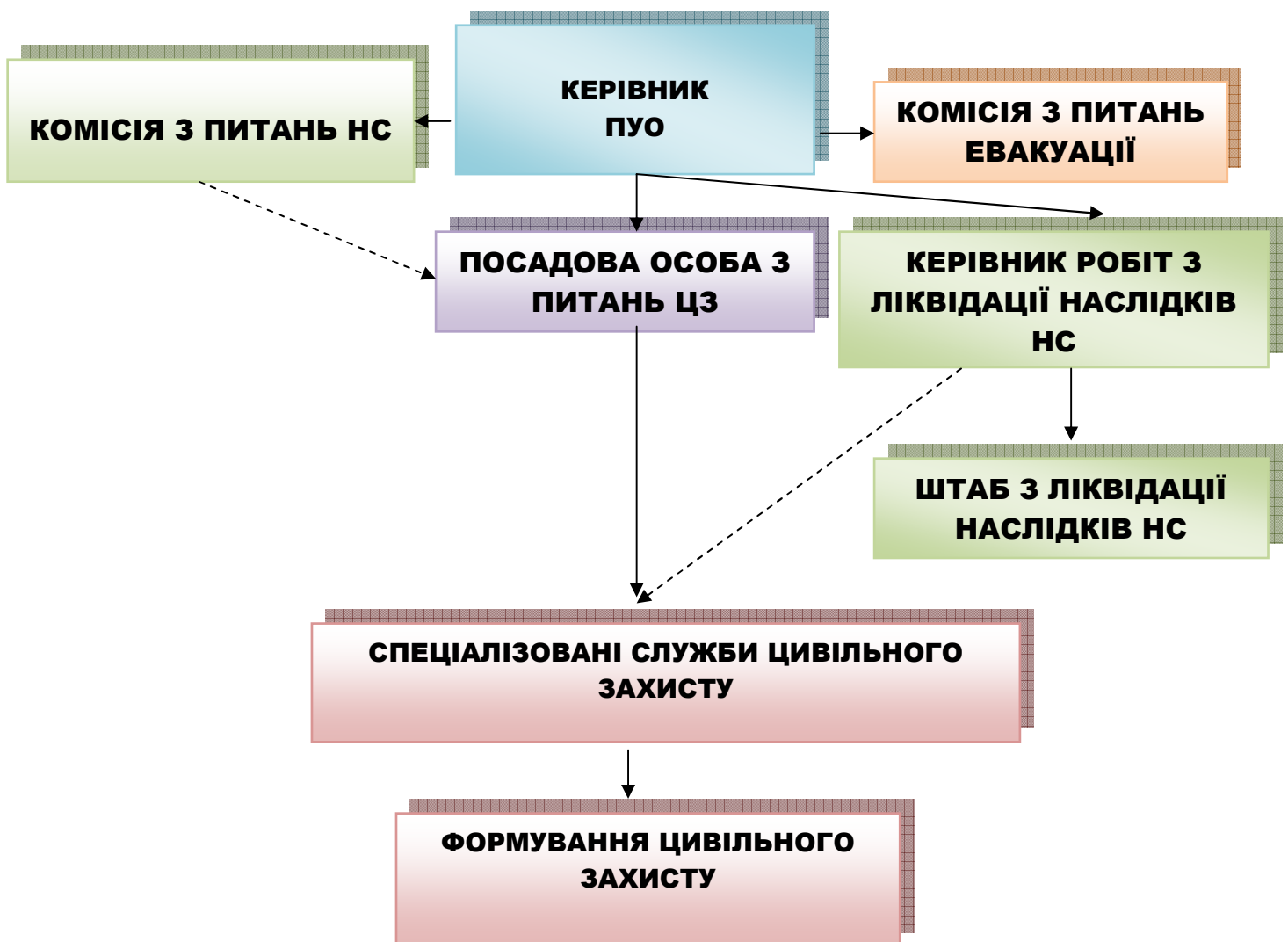
Порядок діяльності підрозділів з питань цивільного захисту або призначених осіб визначається відповідними положеннями про них або посадовими інструкціями. Положення про підрозділ (посадова інструкція працівника) з питань цивільного захисту затверджується керівником, що його створив (призначив), на підставі типового положення про такий підрозділ, що затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту (ДСНС України).

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до Закону як підприємці, виконують заходи цивільного захисту особисто.

Склад органів управління та сил цивільного захисту підприємства, установи, організації визначається в установчому наказі керівника «Про організацію і ведення цивільного захисту суб'єкта господарювання», який доводиться до виконавців та посадових осіб під розпис.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬНИМ ЗАХИСТОМ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ. ОБ'ЄКТОВА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ. ЕВАКУАЦІЙНІ ОРГАНИ.

Типова організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації

Стаття 75. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

1. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації призначається для безпосереднього управління аварійно-рятувальними та іншими невідкладними роботами під час виникнення будь-якої надзвичайної ситуації.

2. Залежно від рівня надзвичайної ситуації керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації призначається:

1) Кабінетом Міністрів України у разі виникнення надзвичайної ситуації державного рівня - Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністр чи керівник одного з центральних органів виконавчої влади або його перший заступник (заступник);

2) Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями у разі виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня - перший заступник або один із заступників Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голови обласної, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій;

3) районною державною адміністрацією у разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня - один із заступників голови районної державної адміністрації;

4) виконавчим органом міської ради у разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня - один із заступників міського голови;

5) сільською, селищною радою у разі виникнення надзвичайної ситуації об'єктового рівня - сільський, селищний голова;

6) керівником суб'єкта господарювання у разі виникнення надзвичайної ситуації відповідного об'єктового рівня - керівник або один із керівників суб'єкта господарювання відповідно до затвердженого розподілу обов'язків.

3. До прибуття керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації його обов'язки виконує керівник підрозділу (служби, формування) сил цивільного захисту або оперативної групи (представник центру управління в надзвичайних ситуаціях), який прибув до зони надзвичайної ситуації першим. Якщо надзвичайна ситуація трапилася на потенційно небезпечному об'єкті або об'єкті підвищеної небезпеки, до прибуття керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації його обов'язки виконує диспетчер об'єкта або особа старшого інженерно-технічного персоналу, яка перебуває на зміні.

4. У разі ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, яка за характером та наслідками не потребує спеціального призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, обов'язки такого керівника забезпечує керівник аварійно-рятувальної служби, що виконує ліквідацію наслідків цієї надзвичайної ситуації.

5. На час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у підпорядкування керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації переходять усі аварійно-рятувальні служби, що залучаються до ліквідації таких наслідків.

6. Ніхто не має права втручатися в діяльність керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

7. Залежно від обставин, що склалися у зоні надзвичайної ситуації, керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації самостійно приймає рішення щодо:

- 1) здійснення заходів з евакуації;
- 2) зупинення діяльності суб'єктів господарювання, розташованих у зоні надзвичайної ситуації, та обмеження доступу населення до такої зони;
- 3) залучення в установленому порядку до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт необхідних транспортних засобів, іншого майна суб'єктів господарювання, розташованих у зоні надзвичайної ситуації, аварійно-рятувальних служб, а також громадян за їх згодою;
- 4) зупинення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, якщо виникла підвищена загроза життю або здоров'ю рятувальників та інших осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- 5) інші рішення, необхідні для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та забезпечення безпеки постраждалих.

8. Рішення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації оформляється розпорядженням. Підготовка розпоряджень керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, їх реєстрація в установленому порядку після підписання та доведення до виконавців здійснюється штабом з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Розпорядження керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також громадянами і суб'єктами господарювання, розташованими у зоні надзвичайної ситуації.

9. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, керівники аварійно-рятувальних служб мають право на повну та достовірну інформацію про надзвичайну ситуацію для організації робіт з ліквідації її наслідків і зобов'язані інформувати відповідні органи державної влади, органи місцевого самоврядування про вжиті ними заходи.

10. Після ліквідації наслідків надзвичайної ситуації керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації подає органіві, що його призначив, звіт про прийняті рішення і перебіг подій під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

11. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації несе персональну відповідальність за управління аварійно-рятувальними та іншими невідкладними роботами з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Стаття 76. Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

1. Для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації утворюється штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

2. Рішення про утворення та ліквідацію штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, його склад приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

3. Керівництво роботою штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації здійснює його начальник, який призначається керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

4. До складу штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації входять працівники центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, керівники аварійно-рятувальних служб, що беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, представники або експерти відповідних центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками).

5. Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації розгортається і працює, як правило, у районі виникнення надзвичайної ситуації.

6. На період функціонування штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації відповідні центри управління в надзвичайних ситуаціях безпосередньо взаємодіють з ним і забезпечують його роботу.

7. Під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації ведеться оперативно-технічна документація, пов'язана з ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації, та складається звіт про роботу залучених аварійно-рятувальних служб, який є складовою матеріалів з розслідування цієї надзвичайної ситуації.

8. Завдання, функції та порядок діяльності штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, види та зразки оперативно-технічної і звітної документації встановлюються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного

захисту, за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Комісія з питань надзвичайних ситуацій є постійно діючим органом, який утворюється підприємством для координації діяльності структурних підрозділів підприємства, пов'язаної із забезпеченням захисту працюючого персоналу від наслідків надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та реагування на них.

Основними завданнями Комісії є:

1) координація діяльності структурних підрозділів підприємства, пов'язаної із:

функціонуванням органів управління та сил цивільного захисту;

здійсненням оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, працівників про виникнення надзвичайної ситуації та інформування їх про дії в умовах такої ситуації;

залученням сил цивільного захисту до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, надання гуманітарної допомоги;

забезпеченням реалізації вимог техногенної та пожежної безпеки;

навчанням працівників діям у надзвичайній ситуації;

визначенням меж зони надзвичайної ситуації;

здійсненням постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;

організацією робіт із локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів;

організацією та здійсненням:

- заходів щодо життєзабезпечення постраждалих внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

- заходів з евакуації (у разі потреби);

- радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту працівників від наслідків надзвичайної ситуації;

вжиттям заходів до забезпечення готовності підприємства до дій в умовах надзвичайної ситуації та в особливий період;

здійсненням безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

інформуванням органів управління цивільного захисту та працівників про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються;

забезпеченням:

- сталості управління під час реагування на надзвичайну ситуацію;

організацією та керівництвом за проведенням робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій об'єктового рівня;

встановленням кількісних та якісних показників виведення з ладу транспортних засобів, промислових споруд, комунальних і енергетичних мереж, засобів зв'язку, тощо;

2) визначення шляхів та способів вирішення проблемних питань, що виникають під час:

функціонування органів управління та сил цивільного захисту;

здійснення заходів:

- щодо соціального захисту працівників, що постраждали внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

- щодо медичного та біологічного захисту працівників у разі виникнення надзвичайної ситуації;

порушення умов належного функціонування об'єктів інфраструктури та безпеки життєдіяльності працівників;

3) погодження положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій;

4) підвищення ефективності діяльності підприємства під час реагування на надзвичайну ситуацію.

Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

1) у режимі повсякденної діяльності:

здійснює координацію діяльності підприємства щодо здійснення заходів у сфері цивільного захисту та техногенно-екологічної безпеки;

здійснює заходи щодо забезпечення захисту працівників, сталого функціонування об'єкту, зменшення можливих матеріальних втрат у разі виникнення надзвичайної ситуації;

координує здійснення заходів щодо профілактики та локалізації інфекційних захворювань, а також запобігання виникненню випадків масових харчових отруєнь.

2) у режимі підвищеної готовності:

здійснює заходи щодо активізації роботи з проведення спостереження та контролю за станом навколишнього природного середовища, перебігом епідемій і спалахами інфекційних захворювань, масовими харчовими отруєннями, обстановкою на потенційно небезпечних об'єктах і прилеглих до них територіях, прогнозування можливості виникнення надзвичайної ситуації та її масштабів;

організовує розроблення плану комплексних заходів щодо захисту працівників у разі виникнення надзвичайної ситуації, забезпечення сталого функціонування господарських об'єктів;

забезпечує координацію заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

готує пропозиції щодо визначення джерел і порядку фінансування заходів реагування на надзвичайну ситуацію;

координує заходи щодо створення резерву засобів індивідуального захисту та матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків, визначає обсяги і порядок використання таких резервів;

3) у режимі надзвичайної ситуації:

забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію органів управління, сил та засобів підприємства щодо надання допомоги працівникам, що постраждали внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

організовує роботу з локалізації або ліквідації надзвичайної ситуації об'єктового рівня;

залучає до виконання робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації необхідні рятувальні, транспортні, будівельні, медичні та інші формування підприємства з використанням наявних матеріально-технічних, продовольчих та інших ресурсів і запасів;

вживає заходів, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у небезпечних зонах;

забезпечує здійснення заходів щодо соціального захисту працівників, що постраждали внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

встановлює межі зони, на якій виникла надзвичайна ситуація об'єктового рівня, та організовує визначення розміру шкоди, заподіяної підприємству внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

організовує здійснення постійного контролю за станом навколишнього природного середовища на території, що зазнала впливу надзвичайної ситуації, обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

вивчає обставини, що склалися, та подає місцевому органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування інформацію про вжиті заходи, причини виникнення та результати ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також пропозиції щодо подальших дій із запобігання її розвитку;

4) у режимі надзвичайного стану:

забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію органів управління та сил цивільного захисту підприємства з урахуванням особливостей, що визначаються згідно з вимогами Законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про правовий режим надзвичайного стану», а також інших нормативно-правових актів;

здійснює заходи, необхідні для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я працівників, забезпечення функціонування підприємства;

5) проводить моніторинг стану виконання підприємством покладених на нього завдань

Комісія має право:

залучати у разі потреби в установленому законодавством порядку до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації об'єктового рівня сили і засоби підприємства;

заслуховувати інформацію керівників структурних підрозділів підприємства, посадових осіб з питань, що належать до їх компетенції, і давати їм відповідні доручення;

отримувати від структурних підрозділів підприємства, посадових осіб, матеріали і документи, необхідні для вирішення питань, що належать до її компетенції;

залучати до участі у своїй роботі представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування (за погодженням з їх керівниками);

розглядати матеріали розслідувань про причини і наслідки виникнення надзвичайної ситуації та вносити пропозиції щодо притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності посадових осіб, винних у її виникненні.

Головою Комісії є керівник підприємства. Роботою Комісії керує її голова, а за відсутності голови - за його дорученням - заступник голови.

Засідання Комісії веде голова, а за його відсутності - заступник голови.

Посадовий та персональний склад Комісії визначається і затверджується керівником підприємства на основі пропозицій керівного складу підприємства та керівників структурних підрозділів підприємств.

Голова Комісії організовує її роботу за допомогою секретаря комісії.

Рішення комісії приймаються колегіально більш як двома третинами складу комісії. Член комісії, який не підтримує пропозиції та рекомендації, прийняті комісією, може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

Рішення комісії оформляється протоколом, який підписується головою та відповідальним секретарем комісії.

Рішення комісії, прийняті у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання структурними підрозділами підприємства.

За членами комісії на час виконання завдань зберігається заробітна плата за основним місцем роботи.

Організація побутового забезпечення членів комісії, а також забезпечення їх спеціальним одягом, засобами індивідуального захисту під час роботи в зоні надзвичайної ситуації покладається на підприємство.

Органи з евакуації, їх функції та завдання

Для планування, підготовки та проведення евакуації у центральних органах виконавчої влади, місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та на об'єктах господарювання утворюються тимчасові органи з евакуації.

До тимчасових органів з евакуації належать комісії з питань евакуації, збірні пункти евакуації, проміжні пункти евакуації, приймальні пункти евакуації.

Комісії з питань евакуації відповідають за планування евакуації на відповідному рівні, підготовку населення до здійснення заходів з евакуації, підготовку органів з евакуації до виконання завдань, здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації, приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей.

На об'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії.

Керівник комісії з питань евакуації та її персональний склад призначаються органом, за рішенням якого утворені органи з евакуації.

У невідкладних випадках у складі таких комісій утворюються оперативні групи, що розпочинають роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення.

Збірні пункти евакуації призначені для збору і реєстрації евакуйованого населення та організації його вивезення (виведення) у безпечні райони і розміщуються поблизу залізничних станцій, морських і річкових портів, пристаней, маршрутів евакуації, а також на наявних міських площах, у відкритих безпечних місцях або безпечних приміщеннях.

У невідкладних випадках функції збірних пунктів евакуації за рішенням керівника комісії з питань евакуації покладаються на оперативні групи.

Проміжні пункти евакуації розміщуються на зовнішньому кордоні зони надзвичайної ситуації, пов'язаної з радіоактивним забрудненням (хімічним зараженням), для пересадки населення з транспорту, що працював у зоні надзвичайної ситуації, на дезактивовані транспортні засоби, які здійснюють перевезення на незабруднені (незаражені) території.

Кількість, нумерація, місця розташування та перелік районів, на території яких розміщуються проміжні пункти евакуації, визначаються місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Приймальні пункти евакуації розгортаються для приймання, ведення обліку евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей та

відправлення їх до місць постійного (тимчасового) розміщення (збереження) у безпечних районах.

Збірні пункти евакуації, проміжні пункти евакуації та приймальні пункти евакуації забезпечуються зв'язком з районними, міськими, районними у містах, селищними, сільськими комісіями з питань евакуації, комісіями з питань евакуації, утвореними на об'єктах господарювання, пунктами посадки на транспортні засоби, вихідними пунктами руху пішки, медичними і транспортними службами.

Час на розгортання і підготовку до роботи тимчасових органів з евакуації усіх рівнів **не повинен перевищувати чотирьох годин** з моменту отримання рішення про проведення евакуації.

Контроль за роботою органів з евакуації здійснюється органом, який приймає рішення про проведення евакуації.

Органи з евакуації інформують щороку місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання про стан планування евакуації, власної підготовки до виконання покладених на них завдань, навчання населення діям під час проведення евакуації, обладнання станцій, портів, пунктів посадки на транспортні засоби, підготовку маршрутів до місць посадки на транспортні засоби, здійснення контролю за підготовкою транспортних засобів до евакуації, організацію ведення обліку евакуйованого населення, оповіщення відповідних органів управління та населення про початок евакуації, медичне забезпечення населення під час евакуації у місті (районі), підготовку до розміщення пунктів санітарної обробки населення, спеціальної обробки одягу, майна і транспорту, здійснення дозиметричного контролю у складі приймальних пунктів евакуації.

3. ВІДОМОСТІ ЩОДО ОБ'ЄКТОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СЛУЖБ І ФОРМУВАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.

Спеціалізовані служби (енергетики, захисту сільськогосподарських тварин і рослин, інженерні, комунально-технічні, матеріального забезпечення, медичні, зв'язку і оповіщення, протипожежні, торгівлі та харчування, технічні, транспортного забезпечення, охорони громадського порядку) входять до складу сил цивільного захисту та складаються з галузевих, територіальних та об'єктових спеціалізованих служб відповідно до функціональної спрямованості.

Об'єктові спеціалізовані служби утворюються для проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту та їх забезпечення на суб'єктах господарювання.

Об'єктові спеціалізовані служби утворюються керівником суб'єкта господарювання на суб'єкті з чисельністю працівників більше 50 осіб шляхом формування ланок, команд, груп.

Спеціалізована служба провадить свою діяльність відповідно до положення про службу, що затверджується органом, суб'єктом господарювання, який утворив таку службу.

Положення про галузеві спеціалізовані служби погоджуються із ДСНС, а територіальні та об'єктові спеціалізовані служби - з підрозділом з питань цивільного захисту відповідно обласної держадміністрації.

Основними завданнями спеціалізованих служб є:

1) участь у розробленні планів реагування на надзвичайні ситуації, планів цивільного захисту на особливий період;

2) здійснення заходів з переведення спеціалізованих служб до функціонування в умовах надзвичайної ситуації та особливого періоду;

3) підготовка та здійснення контролю за готовністю органів управління, ланок, груп, команд або об'єктових підрозділів до дій за призначенням, їх забезпечення;

4) організація та проведення навчання за програмою спеціальної підготовки фахівців певної спеціальності, які входять до складу спеціалізованої служби;

5) підтримання у готовності техніки і майна спеціального призначення для виконання завдань з цивільного захисту в мирний час та особливий період;

6) підготовка пропозицій щодо проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту та їх забезпечення під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та управління підрозділами спеціалізованих служб, що залучаються до таких робіт і заходів;

7) організація та взаємодія з органами управління та силами цивільного захисту функціональних і територіальних підсистем, їх ланок, які залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

8) створення та поповнення матеріальних та інших ресурсів спеціалізованих служб.

10. Територіальні та об'єктові спеціалізовані служби відповідно до покладених на них завдань:

1) служби енергетики:

організують і проводять аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених об'єктах мережі електропостачання;

забезпечують енергопостачання сил цивільного захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, у тому числі з використанням автономних джерел енергопостачання (у разі їх наявності);

забезпечують енергопостачання суб'єктів господарювання, що забезпечують життєдіяльність населення;

визначають шкоду, заподіяну суб'єктам господарювання паливно-енергетичного комплексу внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення їх функціонування;

координують заходи, які здійснюються суб'єктами господарювання незалежно від форми власності, щодо дотримання встановленого режиму світломаскування в особливий період;

2) служби із захисту сільськогосподарських тварин і рослин:

проводять моніторинг стану забруднення радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами, біологічними засобами сільськогосподарських угідь, продукції рослинництва, поверхневих вод, призначених для сільськогосподарських потреб;

проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення (загрози виникнення) надзвичайних ситуацій, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

проводять роботи з ліквідації епізоотій та епіфітотій, здійснюють епізоотичний, фітосанітарний і токсикологічний контроль під час проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

здійснюють відповідно до компетенції контроль за безпечністю харчових продуктів і кормів під час виникнення надзвичайних ситуацій, беруть участь у здійсненні заходів щодо забезпечення безпечності харчових продуктів та сировини для їх виготовлення рослинного та тваринного походження;

беруть участь у здійсненні заходів щодо спеціальної обробки територій, приміщень, сільськогосподарських тварин і рослин, продукції тваринництва та рослинництва;

беруть участь у підготовці сільськогосподарської та спеціальної техніки для роботи на зараженій місцевості, спеціальної обробки тварин і рослин, що заражені (уражені), знезаражені території, приміщень, де зберігається продукція тваринництва та рослинництва;

здійснюють агрохімічне обстеження, ветеринарну діагностику, лікування тварин, що заражені (уражені), знезаражують посіви, пасовища і продукцію тваринництва та рослинництва;

здійснюють ветеринарно-санітарні та фітосанітарні заходи;

беруть участь у здійсненні заходів щодо захисту джерел і систем водопостачання для тварин від впливу небезпечних факторів ураження;

організують заходи із знищення зерна, продовольства, харчової сировини, фуражу та інших матеріальних засобів, що не підлягають знезараженню;

забезпечують створення резерву спеціального майна і засобів для захисту свійських тварин та сільськогосподарських рослин у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

беруть участь у сільськогосподарському виробництві на забруднених територіях, здійснюють контроль за безпечністю такого виробництва;

беруть участь у зборі, утилізації або знищенні загиблих тварин і відходів тваринного походження;

3) інженерні служби:

проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення (загрози виникнення) надзвичайної ситуації, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

організують будівництво протизсувних, протиповеневих, протиселевих, протилавинних, протиерозійних та інших інженерних споруд спеціального призначення;

організують обстеження будівель, споруд, інженерних мереж і транспортних комунікацій, здійснюють заходи щодо їх безпечної експлуатації;

здійснюють інженерне забезпечення сил цивільного захисту в місцях їх розташування під час висування до зон надзвичайних ситуацій, зон можливого ураження та на визначені об'єкти для виконання робіт;

здійснюють методичне забезпечення робіт і заходів під час будівництва та інженерного захисту об'єктів і територій;

визначають шкоду, заподіяну суб'єктам господарювання внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів;

ведуть облік інженерної техніки, що може бути залучена для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, залучають її до проведення таких робіт;

4) комунально-технічні служби:

проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення (загрози виникнення) надзвичайних ситуацій, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

визначають шкоду, заподіяну об'єктам комунальної сфери і нерухомому майну громадян внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-

рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення пошкоджених (зруйнованих) об'єктів;

здійснюють розчищення шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

організують та здійснюють організаційно-технічні заходи щодо підвищення стійкості комунально-енергетичних мереж, проводять невідкладні аварійно-відновлювальні роботи на них та їх спорудах;

здійснюють посипання спеціальними сумішами вулиць і доріг населених пунктів, а також очищення зливової каналізації та дренажних систем населених пунктів, зливостоків, систем поверхневого водовідведення та зливоприймальних колодязів;

організують підвезення (подачу) питної та технічної води у зони, де здійснюються заходи щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;

ведуть облік спеціальної техніки, що може бути залучена для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах комунальної сфери, залучають її до проведення таких робіт;

5) служби матеріального забезпечення:

проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення (загрози виникнення) надзвичайних ситуацій, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

здійснюють організаційні заходи щодо створення резерву матеріально-технічних засобів, пально-мастильних матеріалів, необхідних для реагування на надзвичайні ситуації у мирний час та особливий період, на базі суб'єктів господарювання, які утворили такі служби;

організують забезпечення органів управління і сил цивільного захисту запасами сировинних, матеріально-технічних і продовольчих ресурсів для проведення першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та здійснення інших заходів, передбачених законодавством;

визначають потребу у матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також життєзабезпечення постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

б) медичні служби:

організують медичне забезпечення, надають медичну допомогу постраждалим у разі виникнення надзвичайних ситуацій та особовому складу підрозділів цивільного захисту;

організують взаємодію сил і засобів відомчих медичних служб, які залучені для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

надають екстрену медичну допомогу пораненим та постраждалим у разі виникнення надзвичайних ситуацій, здійснюють медичне сортування поранених;

організують евакуацію постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій до закладів охорони здоров'я з урахуванням медичних показань;

організують роботу закладів охорони здоров'я під час прийому великої кількості поранених та постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

здійснюють забезпечення сил та підрозділів медичної служби лікарськими засобами, виробами медичного призначення, профілактичними засобами, препаратами крові тощо;

ізолюють інфекційних хворих і контамінованих осіб, проводять їх санітарну обробку і деконтамінацію та надають екстрену медичну допомогу; організують та здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд та контроль і протиепідемічні заходи під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

організують та здійснюють медичні профілактичні заходи серед населення та особового складу підрозділів цивільного захисту;

створюють резерв лікарських засобів та виробів медичного призначення для забезпечення заходів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

збирають та аналізують статистичні дані щодо заходів з медичного забезпечення під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

проводять постійну роботу з підвищення кваліфікації медичного персоналу системи екстреної медичної допомоги, організують навчання та тренування підрозділів системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф;

навчають немедичних працівників методам та навичкам надання домедичної допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

збирають, аналізують, узагальнюють дані про медичну і санітарно-епідемічну обстановку, прогнозують її розвиток у районах виникнення надзвичайних ситуацій, осередках ураження (захворювання) та на прилеглих територіях, а також у місцях тимчасового розміщення евакуйованого населення;

7) служби зв'язку і оповіщення:

організують взаємодію з центрами управління операторів телекомунікацій;

організують та здійснюють заходи щодо забезпечення стійкого функціонування технічних засобів автоматизованих систем централізованого оповіщення відповідного рівня;

здійснюють оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій органів виконавчої влади, виконавчих органів рад, суб'єктів господарювання, що розташовані в прогнозованій зоні ураження або братимуть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, а також населення, яке проживає в прогнозованій зоні ураження, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

забезпечують функціонування у населених пунктах і місцях масового перебування людей сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло для висвітлення інформації з питань цивільного захисту;

визначають шкоду, заподіяну технічним засобам оповіщення внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій, потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення пошкоджених технічних засобів оповіщення;

організують і проводять аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених технічних засобах оповіщення;

забезпечують зв'язком сили цивільного захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

забезпечують надійним зв'язком органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, органи управління і сили цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій;

8) протипожежні служби:

проводять спеціальну розвідку в місцях виникнення (загрози виникнення) надзвичайних ситуацій, шляхів руху сил цивільного захисту та маршрутів евакуації;

проводять першочергові (невідкладні) роботи в осередках пожеж, їх гасіння, а також під час виникнення аварій, катастроф, стихійного лиха;

забезпечують органи управління і сили протипожежної служби необхідними матеріально-технічними засобами для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків у разі виникнення таких ситуацій;

визначають потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

координують дії з планування та здійснення організаційних та інженерно-технічних заходів щодо підвищення рівня протипожежного захисту об'єктів і територій;

9) служби торгівлі і харчування:

розробляють та здійснюють заходи щодо захисту продовольства і промислових товарів першої необхідності під час виникнення надзвичайних ситуацій;

організують закладення продовольства до захисних споруд цивільного захисту та на пункти управління;

забезпечують продовольством і промисловими товарами першої необхідності особовий склад сил цивільного захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

забезпечують речовим майном пункти санітарної обробки людей;

забезпечують створення запасів продуктів харчування та непродовольчих товарів, необхідних для життєзабезпечення постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

визначають потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт і життєзабезпечення постраждалих у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

10) технічні служби:

організують ремонт техніки, механізмів, приладів та інших технічних засобів, що вийшли з ладу під час здійснення заходів з цивільного захисту;

здійснюють евакуацію пошкодженої та несправної техніки до збірних пунктів пошкоджених машин та ремонтних підприємств;

постачають запасні частини і ремонтні матеріали до ремонтних підприємств;

визначають потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для технічного забезпечення проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

11) служби транспортного забезпечення:

забезпечують здійснення заходів у разі загрози виникнення і виникнення надзвичайних ситуацій на транспорті;

ведуть облік техніки і майна, що може залучатися для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт за напрямками діяльності служби, та подають відповідні відомості керівництву галузевої спеціалізованої служби;

здійснюють перевезення небезпечних вантажів автомобільним, залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом у зонах (із зон) виникнення надзвичайних ситуацій;

забезпечують перевезення згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації та планами цивільного захисту на особливий період, перевезення під час проведення заходів з евакуації населення, підвезення (вивезення) робочих

змін, вивезення матеріальних цінностей відповідно до рішень штабу з ліквідації надзвичайної ситуації;

беруть участь у визначенні шкоди, заподіяної здоров'ю людей та національній економіці у разі виникнення надзвичайних ситуацій, потреби у матеріальних ресурсах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, а також повного відновлення функціонування транспортних засобів і комунікацій;

організують забезпечення транспортних засобів, що залучаються до виконання завдань з цивільного захисту, пально-мастильними матеріалами;

забезпечують відповідно до компетенції здійснення заходів з підготовки єдиної транспортної системи України до сталого функціонування в особливий період;

розробляють та здійснюють заходи щодо забезпечення функціонування дорожнього господарства в умовах стихійного лиха, у разі виникнення аварії, катастрофи, іншої надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру, під час ліквідації їх наслідків;

12) служби охорони громадського порядку:

беруть участь відповідно до компетенції у забезпеченні громадського порядку, безпеки дорожнього руху в зонах виникнення надзвичайних ситуацій та охорони майна, що залишилося без нагляду в таких зонах;

повідомляють відповідним державним органам і громадським об'єднанням про небезпечні події та надзвичайні ситуації;

надають допомогу органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у відселенні людей з місць, небезпечних для проживання, проведенні евакуації населення;

беруть участь у здійсненні карантинних заходів під час епідемій та епізоотій;

визначають потребу в матеріальних ресурсах, необхідних для здійснення заходів з охорони громадського порядку.

Організаційну структуру спеціалізованих служб, кількість їх підрозділів визначають керівники органів, суб'єктів господарювання, які утворили такі служби, з урахуванням техногенно-екологічної та природної обстановки, виробничих умов, функціонального призначення, обсягів виконання завдань із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, захисту населення і території у мирний час та особливий період, наявності та стану матеріально-технічної бази.

Органом управління спеціалізованої служби є відповідний орган, визначений місцевою держадміністрацією, органом місцевого самоврядування, суб'єктом господарювання, а також відповідний

структурний підрозділ центрального органу виконавчої влади, який утворив таку службу.

Спеціалізовану службу очолює керівник відповідного органу управління такої служби.

Функціонування та залучення спеціалізованих служб для проведення спеціальних робіт і заходів з цивільного захисту та їх забезпечення здійснюється згідно з Кодексом цивільного захисту України у режимах повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та надзвичайного стану відповідно до основних завдань і заходів єдиної державної системи цивільного захисту у таких режимах. В особливий період спеціалізовані служби функціонують відповідно до зазначеного Кодексу та з урахуванням особливостей, що визначаються Законами України “Про правовий режим воєнного стану”, “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, а також іншими нормативно-правовими актами.

Галузевим спеціалізованим службам у разі їх залучення на період здійснення заходів згідно з покладеними на них завданнями оперативно підпорядковуються територіальні спеціалізовані служби відповідно до функціональної спрямованості.

Облік працівників спеціалізованих служб, техніки та майна, якими такі служби укомплектовані, ведеться завчасно відповідним органом управління спеціалізованої служби.

Формування цивільного захисту утворюються як пости, ланки, групи, бригади, колони, команди та загони на непрофесійній основі і входять до складу сил цивільного захисту.

Залежно від призначення формування цивільного захисту можуть бути рятувальні, аварійно-відновлювальні, аварійно-технічні, пожежні, інженерні, медичні, транспортні, ремонтні, а також формування радіаційного і хімічного спостереження, санітарної обробки людей, спеціальної обробки майна, одягу та транспорту, матеріально-технічного та продовольчого забезпечення, зв'язку, захисту сільськогосподарських тварин та рослин, обслуговування захисних споруд цивільного захисту та інші.

Об'єктові формування цивільного захисту утворюються суб'єктами господарювання, які **мають чисельність працюючого персоналу понад 50 осіб** та володіють транспортною, будівельною, комунальною, медичною, пожежною та іншою спеціальною технікою **і відповідають одній з таких умов:**

віднесені до відповідної категорії цивільного захисту (особливої важливості, першої або другої категорії);

мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та (або) продовжують свою виробничу діяльність в особливий період;

експлуатують об'єкти підвищеної небезпеки або потенційно небезпечні об'єкти.

Зазначені формування призначені для проведення великих обсягів робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у тому числі тих, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій чи терористичних актів, а також проведення відновлювальних робіт, які потребують залучення великої кількості населення і техніки (далі - проведення аварійно-відновлювальних робіт), на об'єктах суб'єктів господарювання, що їх утворили.

За місцевих держадміністрацій, міських рад у містах обласного значення та за згодою керівників суб'єктів господарювання об'єктові формування цивільного захисту можуть залучатися до виконання завдань за призначенням на об'єктах інших суб'єктів господарювання чи на визначених територіях.

Територіальні формування цивільного захисту утворюються шляхом об'єднання об'єктових формувань цивільного захисту на відповідній території, у тому числі за згодою центральних органів виконавчої влади, до сфери управління яких належать суб'єкти господарювання, що їх утворили:

в областях - відповідними місцевими держадміністраціями;

у містах обласного значення - міськими радами.

Органи управління територіальних формувань цивільного захисту утворюються суб'єктами господарювання, що належать до сфери управління місцевих органів виконавчої влади або перебувають у комунальній власності.

До формувань цивільного захисту призначаються на добровільній основі працівники суб'єктів господарювання, які здатні за станом здоров'я виконувати роботи в умовах надзвичайної ситуацій, у тому числі чоловіки віком від 18 до 60 років та жінки - від 18 до 55 років, за винятком вагітних жінок, жінок, які мають дітей віком до 8 років, інвалідів I та II групи, та осіб, що входять до складу професійних аварійно-рятувальних служб (далі - працівники).

У разі призову працівників на військову службу під час мобілізації формування цивільного захисту доукомплектовуються працівниками, які не призначені для доукомплектування Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення та Державної спеціальної служби транспорту, не залучені до роботи в оборонній сфері та сфері забезпечення життєдіяльності населення.

Призначення працівників до формувань цивільного захисту та керівників цих формувань здійснюється відповідно до укладеного трудового

договору суб'єктами господарювання згідно з рішенням про утворення таких формувань.

Чисельність працівників, які призначаються до складу формувань цивільного захисту, **не повинна перевищувати 10-15 відсотків загальної чисельності працюючих у суб'єкта господарювання.**

Працівники зобов'язані:

виконувати визначені завдання залежно від характеру надзвичайної ситуації;

дотримуватися під час проведення аварійно-відновлювальних робіт заходів безпеки, правил поведінки в зоні надзвичайної ситуації;

навчатися діям в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації, а також оволодівати навичками надання першої допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального і колективного захисту.

Працівники мають право на:

отримання інформації про надзвичайну ситуацію та заходи необхідної безпеки;

забезпечення під час проведення аварійно-відновлювальних робіт засобами індивідуального захисту та спеціальним одягом;

інші права, визначені у Кодексі цивільного захисту України.

Умови виконання працівниками покладених на них обов'язків, а також порядок їх заохочення обумовлюються у колективних договорах, укладених у суб'єктів господарювання, і визначаються окремими наказами їх керівників.

Основні завдання формувань цивільного захисту визначаються з урахуванням наявної спеціальної техніки, майна та підготовлених працівників і можуть включати:

проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій (крім аварійно-рятувального обслуговування суб'єктів господарювання та окремих територій), у тому числі ситуацій, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій або терористичних актів;

проведення відновлювальних робіт, що потребують залучення великої кількості людей і техніки у мирний час та в особливий період;

здійснення заходів щодо життєзабезпечення населення, яке постраждало від надзвичайних ситуацій, воєнних (бойових) дій або терористичних актів;

виконання робіт з локалізації зони впливу шкідливих і небезпечних факторів, що виникають під час аварійних ситуацій і аварій на об'єктах підвищеної небезпеки;

гасіння великих пожеж;

проведення спеціальної обробки техніки, будівель, майна, територій та санітарної обробки людей;

інженерне, транспортне, матеріально-технічне забезпечення заходів цивільного захисту;

забезпечення функціонування системи зв'язку цивільного захисту;

обслуговування захисних споруд цивільного захисту.

Відповідно до покладених на них завдань основними функціями формувань цивільного захисту є:

проведення загальної та спеціальної розвідки у зоні надзвичайної ситуації;

пошук, рятування та надання домедичної допомоги постраждалим;

здійснення заходів щодо локалізації надзвичайних ситуацій, у тому числі тих, що виникли внаслідок воєнних (бойових) дій або терористичних актів;

рятування матеріальних та культурних цінностей;

здійснення заходів щодо відновлення роботи пошкоджених об'єктів життєзабезпечення населення;

санітарне очищення та знезараження території.

Функції конкретних формувань цивільного захисту визначаються в положеннях про ці формування.

За працівниками закріплюються визначені для використання під час проведення аварійно-відновлювальних робіт техніка і майно суб'єктів господарювання, що утворили формування, в обсягах, передбачених у положеннях про відповідне формування.

Залучення формувань цивільного захисту до дій за призначенням здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації, планами взаємодії органів управління та сил цивільного захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій, планами локалізації і ліквідації наслідків аварії, а також планами цивільного захисту на особливий період.

Рішення про залучення об'єктових формувань цивільного захисту до дій за призначенням приймають керівники суб'єктів господарювання, які утворили ці формування.

Рішення про залучення територіальних формувань цивільного захисту до дій за призначенням приймають відповідно місцеві держадміністрації та міські ради у містах обласного значення, які утворили ці формування.

4. ВІДОМЧА ТА ДОБРОВІЛЬНА ПОЖЕЖНА ОХОРОНА.

Пожежна охорона - вид діяльності, який полягає у запобіганні виникненню пожеж і захисті життя та здоров'я населення, матеріальних цінностей, навколишнього природного середовища від впливу небезпечних чинників пожежі.

Стаття 58. Призначення і завдання пожежної охорони

1. Пожежна охорона створюється з метою захисту життя і здоров'я громадян, приватної, колективної та державної власності від пожеж, підтримання належного рівня пожежної безпеки на підприємствах, установах, організаціях і в населених пунктах.

2. Основними завданнями пожежної охорони є:

- 1) забезпечення пожежної безпеки;
- 2) запобігання виникненню пожеж та нещасним випадкам під час пожеж;
- 3) гасіння пожеж, рятування населення, а також надання допомоги у ліквідації наслідків інших надзвичайних ситуацій.

Стаття 59. Види пожежної охорони

1. Пожежна охорона поділяється на державну, відомчу, місцеву та добровільну.

Стаття 60. Державна пожежна охорона

1. Забезпечення державної пожежної охорони відповідно до повноважень покладається на:

- 1) органи та підрозділи центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;
- 2) державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;
- 3) допоміжні служби, призначені для забезпечення пожежної безпеки;
- 4) навчальні заклади цивільного захисту, науково-дослідні установи, об'єкти центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, та центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;
- 5) Державний центр сертифікації центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

2. Порядок здійснення державної пожежної охорони визначається Положенням про державну пожежну охорону, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 61. Відомча пожежна охорона

1. У суб'єктів господарювання, віднесених до сфери управління відповідних центральних органів виконавчої влади, утворюються державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини) для забезпечення відомчої пожежної охорони.

2. Перелік суб'єктів господарювання, в яких створюється відомча пожежна охорона, визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Порядок забезпечення відомчої пожежної охорони, права та обов'язки її працівників визначаються положеннями про них, які затверджуються відповідними міністерствами на підставі Типового положення про відомчу пожежну охорону. Типове положення про відомчу пожежну охорону затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. Пожежно-рятувальні підрозділи, що забезпечують відомчу пожежну охорону та мають виїзну пожежну техніку, залучаються до гасіння пожеж у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

5. Пожежно-рятувальні підрозділи, що забезпечують відомчу пожежну охорону, щодо підготовки рятувальників та організації гасіння пожеж керуються актами центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, а також актами інших міністерств, до сфери управління яких віднесені підрозділи, що забезпечують відомчу пожежну охорону.

6. Нормативно-правові акти міністерств з питань підготовки рятувальників пожежно-рятувальних підрозділів, що забезпечують відомчу пожежну охорону, та організації гасіння пожеж погоджуються з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

7. Служби пожежної безпеки, створені для забезпечення пожежної безпеки на об'єктах Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах організації спеціального зв'язку та захисту інформації, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів, Державної спеціальної служби транспорту центрального органу виконавчої влади, який забезпечує

формування та реалізує державну політику у сфері транспорту та інфраструктури, здійснюють контроль за виконанням правил пожежної безпеки на цих об'єктах.

Стаття 62. Місцева пожежна охорона

1. У селах, селищах, де немає пожежно-рятувальних підрозділів, сільські та селищні ради за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, утворюють пожежно-рятувальні підрозділи для забезпечення місцевої пожежної охорони.

2. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони здійснюються за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

3. У разі якщо в населеному пункті, розташованому на відповідній території та з'єднаному з іншими населеними пунктами під'їзними шляхами загального користування, утворено пожежно-рятувальний підрозділ для забезпечення місцевої пожежної охорони, який здатний виконувати завдання за призначенням на території населених пунктів, де немає таких підрозділів, у відповідних місцевих бюджетах можуть передбачатися видатки на матеріально-технічне забезпечення таких підрозділів.

4. Порядок забезпечення місцевої пожежної охорони, права та обов'язки працівників пожежно-рятувальних підрозділів визначаються положенням про місцеву пожежну охорону, яке затверджується органом, що її утворив, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Стаття 63. Добровільна пожежна охорона

1. У суб'єктів господарювання, населених пунктах для здійснення заходів із запобігання виникненню пожеж та організації їх гасіння органи місцевого самоврядування за рішенням територіальних громад, а також керівники суб'єктів господарювання можуть утворювати пожежно-рятувальні підрозділи для забезпечення добровільної пожежної охорони.

2. Пожежно-рятувальні підрозділи для забезпечення добровільної пожежної охорони суб'єктів господарювання утворюються з числа їх працівників, а населених пунктів - з числа громадян, які постійно проживають у зазначеному населеному пункті.

3. Порядок забезпечення добровільної пожежної охорони, права та обов'язки осіб, які є членами добровільної пожежної охорони, визначаються положенням про добровільну пожежну охорону, яке затверджується керівником суб'єкта господарювання чи органом місцевого самоврядування,

що її утворив, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

5. З метою забезпечення добровільної пожежної охорони місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування і суб'єкти господарювання можуть надавати пожежно-рятувальним підрозділам у користування будинки, споруди, спеціальні службові приміщення, засоби зв'язку, пожежну техніку та інше необхідне майно, яке перебуває у комунальній власності, власності громадян - жителів цих населених пунктів (за їх згодою) та суб'єктів господарювання.

6. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення добровільної пожежної охорони може здійснюватися також за рахунок членських внесків, дотацій, прибутку від власної господарської діяльності, прибутку від майна добровільної пожежної охорони, дивідендів, надходжень від страхових компаній, пожертвувань громадян і юридичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

8. Пожежно-рятувальні підрозділи добровільної пожежної охорони утворюються як:

пожежна дружина - підрозділ, забезпечений пожежними мотопомпами та/або первинними засобами для гасіння пожеж;

пожежна команда - підрозділ, забезпечений пожежними автомобілями або іншою необхідною технікою для гасіння пожеж.

9. Пожежні дружини (команди) поділяються на такі категорії:

1) пожежні дружини:

першої категорії, що забезпечуються пожежними мотопомпами та первинними засобами для гасіння пожеж;

другої категорії, що забезпечуються первинними засобами для гасіння пожеж;

2) пожежні команди:

першої категорії, що забезпечують цілодобове чергування диспетчерів, водіїв пожежних машин та караульних у пожежних депо;

другої категорії, що забезпечують цілодобове чергування диспетчерів та водіїв пожежних машин з перебуванням інших караульних за місцем роботи (навчання) або місцем проживання;

третьої категорії, що забезпечують цілодобове чергування диспетчерів з перебуванням інших караульних (у тому числі водіїв пожежних машин) за місцем роботи (навчання) або місцем проживання.

10. Пожежну дружину (команду) очолює начальник, який призначається на посаду і звільняється з посади відповідним органом

місцевого самоврядування, керівником суб'єкта господарювання за пропозицією загальних зборів членів дружини (команди).

Начальник пожежної дружини (команди) має заступників, які призначаються на посаду і звільняються з посади відповідним органом місцевого самоврядування, керівником суб'єкта господарювання за поданням начальника дружини (команди), погодженим із загальними зборами членів дружини (команди).

У разі відсутності начальника пожежної дружини (команди) його обов'язки виконує один із заступників начальника.

11. Начальник пожежної дружини (команди) здійснює керівництво її діяльністю та несе персональну відповідальність за виконання покладених на неї завдань.

12. Членом пожежної дружини (команди) на добровільних засадах може бути особа, яка досягла 21-річного віку і здатна за своїми здібностями та станом здоров'я виконувати покладені на неї обов'язки.

13. Залучати членів пожежної дружини (команди) та використовувати закріплену за нею пожежну техніку до виконання завдань, не передбачених цим Порядком, забороняється.

14. Протоколи про порушення вимог щодо пожежної безпеки складаються членами пожежної дружини (команди) в межах їх повноважень, передбачених пунктом 10 частини другої статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

15. Фінансування і матеріально-технічне забезпечення добровільної пожежної охорони здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів та коштів суб'єктів господарювання, а також членських внесків, дотацій, прибутку від провадження господарської діяльності, прибутку від майна добровільної пожежної охорони, дивідендів, надходжень від страхових компаній, пожертвувань юридичних та фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

Приміщення, засоби зв'язку, пожежна техніка, інше майно, а також кошти, що в установленому порядку надходять від юридичних та фізичних осіб (благодійна допомога, членські внески, плата за надання послуг тощо) для забезпечення діяльності пожежної дружини (команди), підлягають обліку та використанню згідно із законодавством.

16. Члени пожежної дружини (команди) підлягають обов'язковому особистому страхуванню відповідно до Закону України "Про страхування".

17. Розмір та умови виплати винагороди членам пожежної дружини (команди) встановлюються відповідно до частини третьої статті 126 Кодексу цивільного захисту України.

18. Контроль за діяльністю пожежної дружини (команди) здійснює відповідний орган місцевого самоврядування, керівник суб'єкта господарювання та територіальний орган ДСНС.

5. АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ.

Стаття 133. Аварійно-рятувальне обслуговування суб'єктів господарювання і територій

1. Суб'єкти господарювання та окремі території, на яких існує небезпека виникнення надзвичайних ситуацій, підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі аварійно-рятувальними службами та формуваннями Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, які пройшли атестацію в установленому порядку.

2. Аварійно-рятувальне обслуговування передбачає надання послуг з проведення відповідних робіт із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій (профілактики), локалізації і ліквідації наслідків аварій, інших послуг відповідно до укладеної угоди.

3. Суб'єкти господарювання, галузі та окремі території, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню, а також порядок такого обслуговування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Перелік

суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі

1. Суб'єкти господарювання, у власності або користуванні яких перебувають об'єкти підвищеної небезпеки (за винятком суб'єктів господарювання, що утворили на професійній основі об'єктові аварійно-рятувальні служби, які пройшли атестацію в установленому порядку).

2. Суб'єкти господарювання, у власності, володінні або користуванні яких перебувають окремі об'єкти, на території яких існує небезпека виникнення надзвичайних ситуацій державного, регіонального та місцевого рівня (за винятком суб'єктів господарювання, що утворили на професійній основі об'єктові аварійно-рятувальні служби, які пройшли атестацію в установленому порядку), таких галузей:

1) геологічне вивчення надр - об'єкти геологічного вивчення надр під час застосування вибухових матеріалів;

2) вугільна промисловість:

діючі шахти, а також шахти в період їх будівництва, реконструкції, ліквідації або консервації;

розрізи і збагачувальні фабрики;

3) гірничорудна та нерудна промисловість:

гірничозбагачувальні комбінати, рудники (шахти), зокрема ті, що підлягають закриттю, збагачувальні фабрики, кар'єри з видобутку залізної, марганцевої і сірчаної руд, солі калійних добрив, флюсо-доломітів, хвостосховища, шламонакопичувачі;

підприємства з видобутку нерудних будівельних матеріалів потужністю понад 50 тис. куб. метрів гірничої маси на рік, а також підприємства, на яких проводяться підривні роботи, об'єкти, на яких здійснюється виготовлення найпростіших вибухових промислових речовин, спеціальні підземні споруди;

4) нафтогазова промисловість:

стаціонарні об'єкти розвідки, буріння та експлуатації нафтових і газових родовищ;

діючі свердловини та об'єкти підготовки газу для далекого транспортування, підземні сховища газу, магістральні газопроводи, конденсатопроводи і споруди на них;

5) хімічна та нафтохімічна промисловість:

пожежовибухонебезпечні об'єкти, які належать до категорії "А" або "Б" незалежно від площі та категорії "В" площею 500 кв. метрів і більше, хімічної, нафтохімічної, нафтопереробної, газопереробної, хіміко-фармацевтичної, мікробіологічної, лісохімічної, целюлозно-паперової галузей;

підприємства з виготовлення вибухових матеріалів і виробів на їх основі, виготовлення та утилізації боєприпасів;

магістральні нафтопроводи, нафтопродуктопроводи, аміакопроводи, етиленопроводи;

об'єкти I-III ступеня хімічної небезпеки;

6) металургійна промисловість:

об'єкти коксохімічного, агломераційного, вогнетривкого, доменного, сталеплавильного, прокатного, кисневого, газового, феросплавного і ливарного виробництва;

підприємства кольорової і порошкової металургії;

7) машинобудування:

об'єкти розщеплення повітря, стаціонарні ацетиленові станції;

пожежовибухонебезпечні об'єкти, які належать до категорії "А" або "Б" незалежно від площі та категорії "В" площею 500 кв. метрів і більше;

спеціальні технологічні об'єкти із застосуванням горючих, вибухонебезпечних, отруйних газів;

8) енергетика - електростанції і теплоцентралі;

9) транспортно-дорожній комплекс - залізничні, морські та річкові вокзали, аеропорти, морські та річкові порти, метрополітени;

10) агропромисловий комплекс:

пожежовибухонебезпечні об'єкти заготівлі та переробки зерна, які належать до категорії "А" або "Б" незалежно від площі та категорії "В" площею 500 кв. метрів і більше;

комбікормові заводи і цехи спиртової, цукрової, соледобувної, олійно-жирової, харчової і переробної промисловості;

об'єкти I-III ступеня хімічної небезпеки, на яких експлуатуються аміачні холодильні установки;

11) торгівля - об'єкти I-III ступеня хімічної небезпеки, на яких експлуатуються аміачні холодильні установки;

12) деревообробна, легка та текстильна промисловість:

пожежовибухонебезпечні об'єкти, які належать до категорії "А" або "Б" незалежно від площі та категорії "В" площею 500 кв. метрів і більше;

13) житлово-комунальне господарство - насосні станції водопостачання та каналізації, що відносяться до об'єктів I-III ступеня хімічної небезпеки.

3. Місця масового відпочинку населення на водних об'єктах, визначені Порядком обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2002 р. № 264 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 11, ст. 508), а також рекреаційні зони у період масового відпочинку населення (за винятком місць масового відпочинку населення на водних об'єктах та рекреаційних зон, де суб'єкти господарювання, у власності, володінні або користуванні яких перебувають зазначені місця і зони, утворили на професійній основі об'єктові аварійно-рятувальні служби, які пройшли атестацію в установленому порядку).

6. СИСТЕМА КЕРІВНИЦТВА РЯТУВАЛЬНИМИ РОБОТАМИ, КООРДИНАЦІЯ ДІЙ ВИРОБНИЧОГО ПЕРСОНАЛУ ТА ЗАЛУЧЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ І СЛУЖБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ. СПРИЯННЯ ПРОВЕДЕННЮ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ ТА ІНШИХ НЕВІДКЛАДНИХ РОБІТ З ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НС У РАЗІ ЇХ ВИНИКНЕННЯ.

Стаття 71. Організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

1. Для координації дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, органів управління та сил цивільного захисту, а також організованого та планового виконання комплексу заходів та робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій:

1) використовуються пункти управління та центри управління в надзвичайних ситуаціях;

2) утворюються спеціальні комісії з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

3) призначаються керівники робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

4) утворюються штаби з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

5) визначається потреба у силах цивільного захисту;

6) залучаються сили цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

2. До утворення спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій або призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій організацію заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюють відповідні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

3. Загальне керівництво організацією та проведенням заходів і робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, відновлювальних робіт здійснює залежно від рівня та характеру походження надзвичайної ситуації Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, центральні органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання, на адміністративній території або території яких сталася надзвичайна ситуація.

Стаття 72. Пункти управління

1. Для забезпечення сталого управління суб'єктами забезпечення цивільного захисту та реалізації функцій, передбачених на особливий період, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання використовується державна система пунктів управління.

2. Перелік органів державної влади, які створюють пункти управління державної системи, та вимоги до них визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Перелік та кількість засобів управління, якими обладнуються пункти управління, порядок їх використання визначаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування, яким вони належать, залежно від завдань, що вирішуються на такому пункті управління.

Стаття 73. Центри управління в надзвичайних ситуаціях

1. Для управління у режимі повсякденного функціонування суб'єктами забезпечення цивільного захисту, координації дій органів управління та сил цивільного захисту, здійснення цілодобового чергування та забезпечення функціонування системи збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про обстановку в районах надзвичайних ситуацій у системі центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, функціонує державний центр управління в надзвичайних ситуаціях.

2. На регіональному рівні у системі центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, функціонують центри управління в надзвичайних ситуаціях.

3. У разі виникнення надзвичайних ситуацій відповідні центри управління в надзвичайних ситуаціях безпосередньо взаємодіють із штабом з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у разі його утворення і забезпечують його роботу. Розпорядження і вказівки керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації для персоналу таких центрів управління в надзвичайних ситуаціях обов'язкові для виконання.

4. У разі виникнення надзвичайних ситуацій до роботи центрів управління в надзвичайних ситуаціях залучаються представники заінтересованих органів державної влади.

5. Порядок діяльності центрів управління в надзвичайних ситуаціях визначається центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Стаття 74. Система екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112

1. Правові та організаційні засади функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112 визначаються законодавством.

Стаття 75. *Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації*

1. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації призначається для безпосереднього управління аварійно-рятувальними та іншими невідкладними роботами під час виникнення будь-якої надзвичайної ситуації.

2. Залежно від рівня надзвичайної ситуації керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації призначається:

1) Кабінетом Міністрів України у разі виникнення надзвичайної ситуації державного рівня - Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-

міністр чи керівник одного з центральних органів виконавчої влади або його перший заступник (заступник);

2) Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями у разі виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня - перший заступник або один із заступників Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голови обласної, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій;

3) районною державною адміністрацією у разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня - один із заступників голови районної державної адміністрації;

4) виконавчим органом міської ради у разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого рівня - один із заступників міського голови;

5) сільською, селищною радою у разі виникнення надзвичайної ситуації об'єктового рівня - сільський, селищний голова;

6) керівником суб'єкта господарювання у разі виникнення надзвичайної ситуації відповідного об'єктового рівня - керівник або один із керівників суб'єкта господарювання відповідно до затвердженого розподілу обов'язків.

3. До прибуття керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації його обов'язки виконує керівник підрозділу (служби, формування) сил цивільного захисту або оперативної групи (представник центру управління в надзвичайних ситуаціях), який прибув до зони надзвичайної ситуації першим. Якщо надзвичайна ситуація трапилася на потенційно небезпечному об'єкті або об'єкті підвищеної небезпеки, до прибуття керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації його обов'язки виконує диспетчер об'єкта або особа старшого інженерно-технічного персоналу, яка перебуває на зміні.

4. У разі ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, яка за характером та наслідками не потребує спеціального призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, обов'язки такого керівника забезпечує керівник аварійно-рятувальної служби, що виконує ліквідацію наслідків цієї надзвичайної ситуації.

5. На час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у підпорядкування керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації переходять усі аварійно-рятувальні служби, що залучаються до ліквідації таких наслідків.

6. Ніхто не має права втручатися в діяльність керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

7. Залежно від обставин, що склалися у зоні надзвичайної ситуації, керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації самостійно приймає рішення щодо:

- 1) здійснення заходів з евакуації;
- 2) зупинення діяльності суб'єктів господарювання, розташованих у зоні надзвичайної ситуації, та обмеження доступу населення до такої зони;
- 3) залучення в установленому порядку до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт необхідних транспортних засобів, іншого майна суб'єктів господарювання, розташованих у зоні надзвичайної ситуації, аварійно-рятувальних служб, а також громадян за їх згодою;
- 4) зупинення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, якщо виникла підвищена загроза життю або здоров'ю рятувальників та інших осіб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- 5) інші рішення, необхідні для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та забезпечення безпеки постраждалих.

8. Рішення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації оформляється розпорядженням. Підготовка розпоряджень керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, їх реєстрація в установленому порядку після підписання та доведення до виконавців здійснюється штабом з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації. Розпорядження керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також громадянами і суб'єктами господарювання, розташованими у зоні надзвичайної ситуації.

9. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, керівники аварійно-рятувальних служб мають право на повну та достовірну інформацію про надзвичайну ситуацію для організації робіт з ліквідації її наслідків і зобов'язані інформувати відповідні органи державної влади, органи місцевого самоврядування про вжиті ними заходи.

10. Після ліквідації наслідків надзвичайної ситуації керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації подає органіві, що його призначив, звіт про прийняті рішення і перебіг подій під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

11. Керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації несе персональну відповідальність за управління аварійно-рятувальними та іншими невідкладними роботами з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Стаття 76. Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

1. Для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

утворюється штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

2. Рішення про утворення та ліквідацію штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, його склад приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

3. Керівництво роботою штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації здійснює його начальник, який призначається керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

4. До складу штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації входять працівники центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, керівники аварійно-рятувальних служб, що беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, представники або експерти відповідних центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками).

5. Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації розгортається і працює, як правило, у районі виникнення надзвичайної ситуації.

6. На період функціонування штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації відповідні центри управління в надзвичайних ситуаціях безпосередньо взаємодіють з ним і забезпечують його роботу.

7. Під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації ведеться оперативно-технічна документація, пов'язана з ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації, та складається звіт про роботу залучених аварійно-рятувальних служб, який є складовою матеріалів з розслідування цієї надзвичайної ситуації.

8. Завдання, функції та порядок діяльності штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, види та зразки оперативно-технічної і звітної документації встановлюються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Стаття 77. Залучення сил цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

1. Залучення сил цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації, планами взаємодії органів управління та сил цивільного захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій, а також планами локалізації і ліквідації наслідків аварії.

2. Рішення про залучення сил цивільного захисту приймають органи управління, яким підпорядковані такі сили, на підставі звернень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, на території яких виникла надзвичайна ситуація, або керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації відповідно до її рівня.

3. У надзвичайних ситуаціях сили і засоби функціональних підсистем підпорядковуються органам управління відповідних територіальних підсистем.

Глава 16. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій

Стаття 78. Режими підвищеної готовності та надзвичайної ситуації

1. У разі загрози виникнення надзвичайної ситуації залежно від прогнозованих наслідків та можливого рівня надзвичайної ситуації за рішенням Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в Україні або у межах конкретної її території тимчасово вводиться режим підвищеної готовності.

2. У разі виникнення надзвичайної ситуації з тяжкими наслідками за рішенням Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в Україні або у межах конкретної її території тимчасово вводиться режим надзвичайної ситуації.

3. Умови і порядок введення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації, завдання та порядок взаємодії суб'єктів забезпечення цивільного захисту щодо запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у зазначених режимах визначаються Положенням про єдину державну систему цивільного захисту, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 79. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт

1. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється безоплатно.

2. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період включає:

1) організацію та управління аварійно-рятувальними та іншими невідкладними роботами;

2) розвідку районів, зон, ділянок, об'єктів проведення робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;

- 3) визначення та локалізацію зони надзвичайної ситуації;
- 4) виявлення та позначення районів, які зазнали радіоактивного, хімічного забруднення чи біологічного зараження (крім районів бойових дій);
- 5) прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;
- 6) ліквідацію або мінімізацію впливу небезпечних чинників, які виникли внаслідок надзвичайної ситуації;
- 7) пошук та рятування постраждалих, надання їм екстреної медичної допомоги і транспортування до закладів охорони здоров'я;
- 8) евакуацію або відселення постраждалих;
- 9) виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів;
- 10) санітарну обробку населення та спеціальну обробку одягу, техніки, обладнання, засобів захисту, будівель, споруд і територій, які зазнали радіоактивного, хімічного забруднення чи біологічного зараження;
- 11) надання медичної допомоги постраждалим, здійснення санітарно-протиепідемічних заходів, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в районі виникнення надзвичайної ситуації та місцях тимчасового розміщення постраждалих;
- 12) запровадження обмежувальних заходів, обсервації та карантину;
- 13) надання психологічної та матеріальної допомоги постраждалим, проведення їх медико-психологічної реабілітації;
- 14) забезпечення громадського порядку в зоні надзвичайної ситуації;
- 15) проведення першочергового ремонту та відновлення роботи пошкоджених об'єктів життєзабезпечення населення, транспорту і зв'язку;
- 16) здійснення заходів соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій;
- 17) проведення інших робіт та заходів залежно від характеру та виду надзвичайної ситуації.

3. Авіаційний пошук і рятування постраждалих внаслідок аварії (катастрофи) повітряного судна здійснюється суб'єктами забезпечення цивільного захисту відповідно до компетенції. Організація пошуку та рятування таких постраждалих покладається на центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

4. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи проводяться відповідно до порядку, що визначається інструкціями, правилами, статутами, іншими нормативними документами щодо дій у надзвичайних ситуаціях, які затверджуються відповідними центральними органами виконавчої влади.

5. Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, гасіння пожеж проводяться в максимально стислі строки, безперервно до їх повного

завершення, з найбільш повним використанням можливостей сил і засобів, неухильним дотриманням вимог встановлених режимів робіт та правил безпеки.

6. В окремих випадках з урахуванням вимог статті 103 цього Кодексу для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій можуть залучатися особи, які навчаються у навчальних закладах цивільного захисту.

7. Матеріальні збитки, завдані внаслідок пошкодження майна під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, органами управління та силами цивільного захисту не відшкодовуються.

8. Відшкодування шкоди, заподіяної під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, здійснюється відповідно до глави 17 цього Кодексу.

9. Витрати на проведення окремих аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, здійснені силами цивільного захисту, можуть бути повністю або частково відшкодовані відповідно до закону.

10. Транспортні засоби аварійно-рятувальних служб, які мають кольорово-графічні позначення встановленого зразка, спеціальні звукові та світлові сигнали, під час прямування до зони надзвичайної ситуації мають право безперешкодного проїзду, позачергового придбання пального та мастильних матеріалів.

11. Пересування автомобільними дорогами великогабаритних та великовагових транспортних засобів до місця проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та у зворотному напрямку здійснюється на підставі дозволу відповідного підрозділу Міністерства внутрішніх справ України, що видається невідкладно, протягом однієї години, згідно з поданою заявкою, без проведення додаткових процедур погодження.

Стаття 80. Гасіння пожеж

1. Гасіння пожеж здійснюється безоплатно.

2. У пожежно-рятувальних частинах і підрозділах встановлюється цілодобове чергування у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

3. Пожежно-рятувальні підрозділи виїжджають для гасіння будь-яких пожеж, за винятком пожеж на підземних спорудах (крім діючих станцій метрополітену).

4. Організацію гасіння пожежі та керівництво силами, які залучаються для цього, здійснює керівник гасіння пожежі. Керівництво гасінням пожежі здійснює старша за посадою особа центрального органу виконавчої влади,

який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, яка прибула до місця пожежі. Усі пожежно-рятувальні підрозділи і частини, що залучаються до гасіння пожежі, підпорядковуються керівникові гасіння пожежі.

5. Організація гасіння пожеж на підземних спорудах здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, а на територіях державного лісового фонду - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства.

6. Під час гасіння пожежі працівник пожежно-рятувального підрозділу має право на безперешкодний доступ до всіх житлових, виробничих та інших приміщень, а також на застосування будь-яких заходів, спрямованих на рятування населення, запобігання поширенню вогню та ліквідацію пожежі.

7. Для гасіння пожежі Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування і суб'єкти господарювання на вимогу керівника гасіння пожежі зобов'язані надавати безоплатно в його розпорядження вогнегасні речовини, техніку, пально-мастильні матеріали, обладнання, засоби зв'язку, а під час пожежі, що триває понад три години, - харчування, приміщення для відпочинку і реабілітації осіб, залучених до гасіння пожежі.

8. Матеріальні збитки, пов'язані з пошкодженням майна під час гасіння пожежі, пожежно-рятувальні підрозділи не відшкодовують. Відшкодування матеріальних збитків, завданих під час гасіння пожеж, здійснюється відповідно до глави 17 цього Кодексу.

9. Організація та порядок гасіння пожежі, обов'язки і права осіб, які виконують завдання щодо гасіння пожежі, встановлюються Статутом дій у надзвичайних ситуаціях щодо гасіння пожеж, що затверджується центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

Стаття 82. Проведення відновлювальних робіт

1. Організація та керівництво проведенням відновлювальних робіт за наслідками надзвичайних ситуацій покладаються на відповідні центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, керівників суб'єктів господарювання, на території яких виникла надзвичайна ситуація.

2. До проведення відновлювальних робіт за рішеннями органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування залучаються підпорядковані їм сили цивільного захисту, місцеве населення.

3. Відновлювальні роботи проводяться за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, суб'єктів господарювання, інших джерел. Рішення про виділення коштів з резервного фонду бюджету приймаються Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, виконавчими органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання відповідно до рівня надзвичайної ситуації.

4. Загальні обсяги фінансування, що виділяються для проведення відновлювальних робіт, визначаються відповідно до проектно-кошторисної документації або зведених кошторисних розрахунків на проведення таких робіт, які готуються в установленому порядку.

7. ЗАХОДИ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ І ВІДШКОДУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗБИТКІВ ПОСТРАЖДАЛИМ ВНАСЛІДОК НС.

Стаття 81. Життєзабезпечення постраждалих

1. Заходи життєзабезпечення постраждалих здійснюються під час надзвичайних ситуацій, а також під час ведення воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій.

2. Життєзабезпечення постраждалих полягає у створенні і підтриманні умов, мінімально необхідних для збереження життя і здоров'я населення в зонах надзвичайних ситуацій, на маршрутах евакуації і в місцях розміщення евакуйованого населення, за встановленими нормами і нормативами та включає забезпечення населення водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, місцем для тимчасового проживання, виробами медичного призначення, лікарськими засобами та комунально-побутовими послугами, а також транспортне та інформаційне забезпечення.

3. Види та норми майна, а також види та обсяги послуг щодо життєзабезпечення постраждалих встановлюються Кабінетом Міністрів України.

4. Організація життєзабезпечення постраждалих покладається:

1) в Автономній Республіці Крим - на Раду міністрів Автономної Республіки Крим;

2) в областях, містах Києві та Севастополі - на обласні, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації;

3) у районах - на районні державні адміністрації;

4) у містах (крім міст Києва та Севастополя), селищах та селах - на органи місцевого самоврядування.

5. Безпосереднє життєзабезпечення постраждалих здійснюється силами і засобами відповідних спеціалізованих служб цивільного захисту Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, районів, міст обласного значення. До здійснення заходів щодо життєзабезпечення постраждалих залучаються сили та засоби центральних органів виконавчої влади, аварійно-рятувальні служби.

Глава 17. Відшкодування матеріальних збитків та надання допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації

Стаття 84. Соціальний захист постраждалих

1. Постраждалий внаслідок надзвичайної ситуації - це особа, якій заподіяно моральну, фізичну або матеріальну шкоду внаслідок надзвичайної ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків.

2. Заходи соціального захисту та відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації включають:

- 1) надання (виплату) матеріальної допомоги (компенсації);
- 2) забезпечення житлом;
- 3) надання медичної та психологічної допомоги;
- 4) надання гуманітарної допомоги;
- 5) надання інших видів допомоги.

3. Заходи соціального захисту та відшкодування матеріальних збитків постраждалим здійснюються за рахунок:

- 1) коштів державного та місцевих бюджетів;
- 2) коштів суб'єктів господарювання або фізичних осіб, винних у виникненні надзвичайних ситуацій;
- 3) коштів за договорами добровільного страхування, укладеними відповідно до законодавства про страхування;
- 4) добровільних пожертвувань фізичних та юридичних осіб, благодійних організацій та об'єднань громадян;
- 5) інших не заборонених законодавством джерел.

4. Надання невідкладної допомоги постраждалим може здійснюватися за рахунок коштів резервних фондів державного та місцевих бюджетів відповідно до рівня надзвичайної ситуації, а також матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Стаття 85. Відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій

1. Відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок надзвичайних ситуацій здійснюється у порядку, визначеному законом.

Стаття 86. Забезпечення житлом постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій

1. Забезпечення житлом постраждалих, житло яких стало непридатним для проживання внаслідок надзвичайної ситуації, здійснюється місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання шляхом:

1) надання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання;

2) позачергового надання житла, збудованого за замовленням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання;

3) будівництва житлових будинків для постраждалих;

4) закупівлі квартир або житлових будинків.

2. Будівництво або закупівля житлових будинків чи квартир для постраждалих, які проживали в будинках державного або комунального житлового фонду, здійснюється за рахунок державних коштів, виділених на зазначені цілі, з урахуванням площі жилих (нежилих) приміщень та кількості кімнат, якими володів постраждалий.

3. Будівництво або закупівля житлових будинків чи квартир для постраждалих, які проживали у приватному житловому фонді, здійснюється за рахунок державних коштів, які виділяються на зазначені цілі, за вирахуванням коштів, отриманих постраждалим за страхування будинку, якщо будинок був застрахований.

4. Постраждалі, які проживали у приватному житловому фонді, мають право на власне будівництво житлового будинку на умовах фінансування, зазначених у частині третій цієї статті, з одержанням для цього земельних ділянок.

5. Придбання шляхом централізованої закупівлі житлового будинку чи квартири для постраждалого здійснюється за бажанням одержувача.

6. Закупівля житлових будинків чи квартир для постраждалих може здійснюватися у населеному пункті, де він проживав, або за їх згодою у будь-якому населеному пункті України.

7. Якщо будівництво або закупівля квартири (житлового будинку) для постраждалих здійснюється місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, грошова компенсація за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) не виплачується.

8. Постраждалі, яким виплачено грошову компенсацію за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок), житлом за рахунок держави не забезпечуються.

9. Забезпечення житлом постраждалого або виплата грошової компенсації за рахунок держави здійснюється за умови добровільної передачі

постраждалим зруйнованого або пошкодженого внаслідок надзвичайної ситуації житла місцевим державним адміністраціям або органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання.

10. Розмір грошової компенсації за зруйновану або пошкоджену квартиру (житловий будинок) визначається за показниками опосередкованої вартості спорудження житла у регіонах України відповідно до місцезнаходження такого майна.

Стаття 87. Надання медичної та психологічної допомоги

1. Постраждалі під час надзвичайних ситуацій мають право на надання їм безоплатної медичної допомоги.

2. Постраждалі, а також особи, які залучалися до виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, за висновками медико-соціальних експертних комісій забезпечуються психологічною реабілітацією.

3. Неповнолітні особи, які постраждали внаслідок надзвичайних ситуацій, забезпечуються психологічною реабілітацією у санаторно-курортних закладах, при яких утворено центри медико-психологічної реабілітації.

4. Постраждалі, а також особи, які залучалися до виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, гасіння пожеж, мають право на отримання безоплатної психологічної допомоги.

Стаття 88. Гуманітарна допомога

1. Одержання Україною міжнародної гуманітарної допомоги для постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації, її розподіл та видача здійснюються у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 89. Надання інших видів допомоги

1. Громадяни України, які постраждали внаслідок надзвичайних ситуацій за межами території України, мають право на відшкодування завданої їм шкоди відповідно до угод про співробітництво і взаємну допомогу у разі виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків, укладених між Кабінетом Міністрів України та урядами інших держав.

2. Постраждалим, які евакуюються, відселяються на нове місце проживання у зв'язку з надзвичайними ситуаціями, надаються такі компенсації та пільги:

1) оплата вартості проїзду, витрат на перевезення майна залізничним, водним або автомобільним видами транспорту (крім випадків, коли транспортні засоби надаються безоплатно);

2) одержання безвідсоткової позики на господарське обзаведення у порядку та розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України.

3. Постраждалим, які залишилися на попередньому місці проживання, надається грошова допомога у порядку та розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України.

4. За постраждалими (якщо з часу встановлення інвалідності, визначення моральної шкоди минуло не більше одного року) зберігається середньомісячний заробіток протягом строку, визначеного програмою реабілітації. У цей час відшкодування шкоди здійснюється на загальних підставах. Індexсація суми відшкодування шкоди здійснюється у порядку, встановленому законодавством.

8. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.

Стаття 21. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

1. Громадяни України мають право на:

1) отримання інформації про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;

2) забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту та їх використання;

3) звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій;

4) участь у роботах із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у складі добровільних формувань цивільного захисту;

5) отримання заробітної плати за роботу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у разі залучення до таких робіт згідно з трудовими договорами;

6) соціальний захист та відшкодування відповідно до законодавства шкоди, заподіяної їхньому життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт із запобігання та ліквідації наслідків;

7) медичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання фізичних і психологічних травм.

2. Громадяни України зобов'язані:

1) дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;

2) дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої і технологічної дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;

3) вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання домедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;

4) повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;

5) у разі виникнення надзвичайної ситуації до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів вживати заходів для рятування населення і майна;

6) дотримуватися протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режимів, режимів радіаційного захисту;

7) виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві приватної власності, первинними засобами пожежогасіння, навчати дітей обережному поводженню з вогнем.

3. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, у разі виникнення надзвичайних ситуацій користуються тими самими правами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту»
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від від 26.10.2016 р. № 763 «Про затвердження переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню на договірній основі».
5. Наказ МНС України від 17.11.2003 № 440 «Про Порядок обслуговування об'єктів та окремих територій Державними аварійно-рятувальними службами», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.12.2003р. за № 1125/8446.